

Tillaga að Aðalskipulagi Grundarfjarðarbæjar 2018-2038

Umhverfisskýrsla með skipulagstillögu á vinnslustigi,
til kynningar skv. 2. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010

23. maí 2018

Aðalskipulag Grundarfjarðarbæjar

2018-2038

Umhverfisskýrsla

Fylgiskjal með tillögu á vinnslustigi

Grundarfjarðarbær

www.alta.is

A1164-078-U01

EFNISYFIRLIT

1	Inngangur	5
1.1	Hlutverk umhverfisskýrslu	5
1.2	Uppbygging skýrslunnar	5
1.3	Málsmeðferð.....	5
2	Efni og forsendur aðalskipulagstillögu	6
2.1	Efnisyfirlit og uppbygging.....	6
2.2	Forsendur	7
2.3	Helstu breytingar frá fyrra aðalskipulagi.....	8
3	Nálgun við umhverfismatið	11
3.1	Umhverfispættir.....	11
3.2	Grunnur að umhverfisviðmiðum.....	11
3.3	Umhverfisviðmið og matsspurningar	15
3.4	Framkvæmd matsins	15
4	Umhverfismat vinnslutillögu	16
4.1	Áhrif á loft og veðurfar	16
4.2	Áhrif á vatn og sjó.....	17
4.3	Áhrif á land og sjávarbotn.....	18
4.4	Áhrif á vistkerfi.....	19
4.5	Áhrif á orkulindir	21
4.6	Áhrif á heilsu og öryggi	22
4.7	Áhrif á náttúruminjar	23
4.8	Áhrif á menningarminjar	24
4.9	Áhrif á landslag	25
4.10	Áhrif á hagræna og félagslega þætti.....	26
4.11	Áhrif á útivist og íþróttir	30
4.12	Byggðarmynstur	31
4.13	Heildaráhrif aðalskipulagstillögunnar á alla umhverfispætti	33
4.14	Vöktun.....	33
5	Útdráttur	34
6	Viðauki: Umhverfisviðmið	35

1 INNGANGUR

1.1 Hlutverk umhverfisskýrslu

Í þessari skýrslu er gerð grein fyrir umhverfismati tillögu að nýju aðalskipulagi Grundarfjarðar, í samræmi við lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Aðalskipulagstillagan er sett fram í skipulagsgreinargerð og á tveimur uppdráttum; sveitarfélagsuppdrætti og þéttbýlisuppdrætti. Umhverfisskýrslan er fylgiskjal með aðalskipulagstillögunni.

Tilgangur umhverfismats er að stuðla að því að við áætlanagerð og stefnumótun sé tekið tillit til umhverfissjónarmiða og stuðlað að sjálfbærri þróun.¹ Í tilviki aðalskipulags snýr stefnumótunin að landnotkun, byggðaðróun, byggðamynstri, samgöngu- og þjónustukerfum og umhverfismálum í sveitarfélaginu.²

1.2 Uppbygging skýrslunnar

Umhverfisskýrslan skiptist í eftirfarandi kafla:

- Inngang um hlutverk og uppbyggingu skýrslunnar (1. kafli).
- Yfirlit yfir viðfangsefni og forsendur aðalskipulagstillögunnar og breytingar frá fyrra aðalskipulagi (2. kafli).
- Lýsingu á nálgun við umhverfismat aðalskipulagstillögunnar, þ.m.t. hvaða stefnumið eru tekin til mats og hvaða umhverfisviðmið eru notuð til að meta áhrif stefnumiðanna á tilgreinda umhverfisþætti (3. kafli).
- Mat á áhrifum aðalskipulagstillögunnar (4. kafli)
- Samantekt umhverfismats (5. kafli)

1.3 Málsmeðferð

Drög að umhverfisskýrslu eru nú kynnt með vinnslutillögu aðalskipulags og gefst íbúum og öðrum hagsmunaaðilum tækifæri til að kynna sér gögnin og senda inn ábendingar og athugasemdir fyrir 1. september 2018. Að loknum þeim kynningartíma mun ný sveitarstjórn fjalla um tillöguna og ábendingar/athugasemdir sem berast, fullvinna tillöguna og umhverfismatið og taka ákvörðun um auglýsingu aðalskipulagstillögu og umhverfisskýrslu skv. 30. gr. skipulagslaga og 7. gr. laga um umhverfismat áætlana.

¹ Sbr. 1. gr. laga um umhverfismat áætlana.

² Sbr. 2. gr. skipulagslaga.

2 EFNI OG FORSENDUR AÐALSKIPULAGSTILLÖGU

2.1 Efnisyfirlit og uppbygging

Í framlagðri tillögu að nýju aðalskipulagi fyrir Grundarfjörð er sett fram framtíðarsýn og stefna um þróun sveitarfélagsins m.t.t. byggðar og samfélags, umhverfis og auðlinda, atvinnulífs og grunnkerfa, sbr. efnisyfirlitið að neðan. Sett eru fram markmið fyrir hvert þessara viðfangsefna og þau útfærð m.t.t. landnotkunar og mannvirkjagerðar eftir landnotkunarflokkum skipulagsreglugerðar. Auk stefnu um framangreinda efnisflokka er settur fram svokallaður rammahluti aðalskipulags³ sem fjallar um kjarna Grundarfjarðar; miðbæinn, hafnarsvæðið og athafnasvæðið á Framnesi.

<i>Efnisyfirlit aðalskipulagstillögu</i>	
<i>FORSENDUR</i>	
1. INNGANGUR 1.1 Ákvörðun um endurskoðun 1.2 Skipulagssvæðið 1.3 Tengsl við aðrar áætlanir 1.4 Hlutverk aðalskipulagsins 1.5 Leiðarljós 1.6 Skipulagsgögn og framsetning 1.7 Skipulagsferlið 1.8 Umsjón	2. STAÐA OG ÞRÓUN 2.1 Staðhættir 2.2 Staðarandi 2.3 Lýðfræðileg þróun 2.4 Atvinnuþróun 2.5 Húsnæðisgreining 2.6 Áætlun um framtíðarþróun
<i>STEFNA</i>	<i>Landnotkunarflokkar skipulagsreglugerðar sem eru til umfjöllunar í kaflanum</i>
3. FRAMTÍÐARSÝN	
4. BYGGÐ OG SAMFÉLAG 4.1 Fjölbreyttur Grundarfjörður með íbúðir fyrir alla 4.2 Skemmtilegur Grundarfjörður með aðgengilega samfélagsþjónustu og nærandi menningu 4.3 Gönguvænn Grundarfjörður með fjölbreytta útivistarmöguleika 4.4 Fallegur Grundarfjörður með aðlaðandi byggingar og almenningsrými með sögulegar rætur 4.5 Endurnærandi Grundarfjörður með frístundahús og frístundabyggð	Íbúðarsvæði – ÍB Íbúðir á landbúnaðarsvæðum – L Svæði fyrir samfélagsþjónustu – S Göngu- og hjólaleiðir – VE Íþróttasvæði (golfvöllur) – ÍP Opin svæði – OP Afþreyingar- og ferðamannasvæði – AF Hverfisverndarsvæði – HV Minjavernd - MV Göturými og bílastæði – VE Svæði fyrir frístundabyggð - F Afþreyingar- og ferðamannasvæði - AF
5. UMHVERFI OG AUÐLINDIR 5.1 Staðinn vörður um landslag, lífríki og minjar sem dýrmætan arf 5.2 Góð umgengni um vatn sem undirstöðu lífs 5.3 Ábyrg nýting jarðefna sem takmarkaðrar auðlindar 5.4 Trygg meðferð og förgun úrgangs 5.5 Gætt að öryggi íbúa og mannvirkja	Óbyggð svæði – ÓB Landbúnaðarsvæði – L Hverfisverndarsvæði – HV Friðlýst svæði – FS Önnur náttúruvernd – ÖN Vötn, ár og sjór – V Vatnsból og grann- og fjarsvæði – VB, VG og VF

³ Sbr. 17. lið 2. gr. skipulagslaga: Rammahluti er sá hluti aðalskipulags þar sem útfærð eru ákveðin afmörkuð svæði sveitarfélagsins með það að markmiði að ákvarða nánar landnotkun, svo sem um meginþætti þjónustukerfa og að afmarka byggingarsvæði eða áfanga deiliskipulagsáætla.

	Haf- og strandsvæði – SN og ST Efnistöku- og efnislosunarsvæði – E Iðnaðarsvæði (fyrir úrgang) – I Náttúruvá og varúðarsvæði – NV og VA
6. ATVINNA 6.1 Kjöraðstæður fyrir kröftugt athafnalíf 6.2 Möguleikar fyrir vaxandi verslun og þjónustu 6.3 Aðstæður fyrir ferðaþjónustu til framtíðar 6.4 Lífandi landbúnaður í fallettri sveit 6.5 Gætt að öryggi íbúa og mannvirkja	Athafnasvæði - AT Iðnaðarsvæði - I Hafnarsvæði - H Miðsvæði - M Verslunar- og þjónustusvæði - VP Afþreyingar- og ferðamannasvæði - AF Gististaðir í íbúðarbyggð – ÍB Landbúnaðarsvæði - L Óbyggð svæði - ÓB
7. GRUNNKERFI 7.1 Öruggar og greiðar umferðarleiðir 7.2 Áhugaverðar og fjölbreyttar útivistarleiðir 7.3 Traust hafnaraðstaða 7.4 Góð veitukerfi 7.5 Möguleiki til lendinga	Stofnbrautir / Stofnvegir - VE Tengibrautir / Tengivegir - VE Aðrar götur / Aðrir vegir - VE Stofnleiðir - VE Aðrar leiðir – VE Hafnir – H Hitaveita - VH Vatnsveita - VH Rafveita - VH Fráveita - VH Fjarskipti – VH Flugvöllur - FV
8. RAMMAHLUTI: KJARNI GRUNDARFJARÐAR 8.1 Miðbær 8.2 Hafnarsvæði 8.3 Framnes	Miðsvæði – M Hafnarsvæði – H Athafnasvæði – A
9. UMHVERFISMAT: SAMANTEKT	

2.2 Forsendur

Gerð er grein fyrir helstu almennum forsendum aðalskipulagsgerðarinnar í 2. kafla, þ.e. varðandi staðhætti lýðfræðilega þróun, atvinnuþróun og húsnæðisþróun. Á þeim grunni er sett fram áætlun um líklega íbúaþróun og eftirspurn eftir íbúðarhúsnæði á skipulagstímabilinu. Um forsendur hvers viðfangsefnis er fjallað í undirköflum 4.-8. kafla aðalskipulagsgreinargerðar. Vísað er til þessara kafla hvað varðar upplýsingar um stöðu og þróun í sveitarfélaginu, bæði m.t.t. umhverfis og samfélags. Um forsendur þeirra stefnumiða sem tekin eru til umhverfismats er fjallað í 3. kafla.

2.3 Helstu breytingar frá fyrra aðalskipulagi

Í tillögu að nýju aðalskipulagi eru helstu breytingar frá fyrra aðalskipulagi þessar:

A. Leiðarljós og framtíðasýn

Sett eru fram leiðarljós fyrir aðalskipulagið og framfylgd þess:

- Stuðlum að þátttöku íbúa og samvinnu aðila í að móta samfélag og umhverfi.
- Leitumst sérstaklega við að efla samvinnu á svæðinu; innan byggðar og við nágrannabyggðir, eins og endurspeglast í Svæðisskipulagi Snæfellsness, til að auka lífsgæði og nýta tækifærin sem búa í svæðinu.
- Stuðlum að sjálfbærri þróun með vel ígrunduðum ákvörðunum að afloknu mati á áhrifum stefnukosta á umhverfi, efnahag og samfélag.
- Tökum mið af sameiginlegri stefnu sveitarfélaga á Snæfellsnesi um sjálfbæra þróun í umhverfislegu og félagslegu tilliti og umhverfismótun svæðisins.
- Stuðlum að því að staðarandi sveitarfélagsins endurspeglar í umhverfismótun sveitarfélagsins, vörum og þjónustu sem í boði er.
- Gerum upplýsingar um byggð og umhverfi aðgengilegar svo þær nýtist í fjölbreyttu samhengi, s.s. við fræðslu, kynningu og vörupróun.
- Gefum skýr skilaboð út á við um byggð og samfélag og styrkjum þannig ímynd okkar og aðdráttarafl.

Auk leiðarljósa er sett fram framtíðarsýn sem hljóðar svo:

Grundarfjörður er stöndugur þjónustukjarni miðsvæðis á Snæfellsnesi, sem byggir einkum á sjávarútvegi og ferðaþjónustu, auk þess að vera menntasetur. Byggðin er vaxandi og börnum hefur fjölgað.

Lífsgæði íbúa felast í að búa í:

- fjölskylduvænu samfélagi - þ.e. samfélagi sem hlúir að íbúum sínum
- umhverfissvænu samfélagi - þar sem umhverfi menntar og gleður, er gróðurrikt og vel skipulagt, friðsælt og snyrtilegt, og þar sem ákvarðanir sem hafa áhrif á umhverfið eru teknar með sjálfbærni að leiðarljósi.

Staðarandi svæðisins endurspeglar í umhverfismótun sveitarfélagsins, vörum og þjónustu sem í boði er og ímynd byggðar og samfélags er sett fram með skýrum hætti.

Ágætt úrval íbúðarhúsnæðis er í sveitarfélaginu.

Fjölbreytni er í atvinnutækifærum og menningu og þjónusta er góð; einkum heilbrigðisþjónusta, góður framhaldsskóli og aðrir skólar, dvalarkostir eldri borgara og aðstaða fyrir þá.

B. Íbúðarsvæði

- Gert er ráð fyrir betri nýtingu svæða í þéttbýli, m.a. með því að bæta við lóðum innan íbúðarsvæða og á jöðrum þeirra, til viðbótar við tvö íbúðarhverfi sem afmörkuð voru í fyrra aðalskipulagi en hafa ekki verið byggð. Annars vegar ÍB-6, vestast í bænumog hins vegar syðri hluti ÍB-5, svæði ofan/sunnan Ölkelduvegar.
- Skilgreind er heildstæðari uppbygging í miðbæ og m.a. gert ráð fyrir fjölgun íbúða þar í bland við þjónustustarfsemi.
- Sett er fram stefna um gististaði innan íbúðarbyggðar.

C. Atvinnusvæði og gatnakerfi þeim tengd

- Meginuppbyggingu atvinnustarfsemi er beint í þéttbýli, ef frá er talinn landbúnaður, aukabúgreinar og ferðaþjónusta. Í þéttbýli er ferðaþjónusta einkum beint í miðbæ og á Framnes fremur en jaðra bæjarins.
- Gert er ráð fyrir stækkun hafnarsvæðis, þ.m.t. lengingu Norðurgarðs Grundarfjarðarhafnar og auknu athafnarármi við garðinn, svo og stækkun landfyllingar á suðursvæði í tengslum við nýja

vegtengingu (framlengingu Nesvegjar). Stækkunin er til að tryggja möguleika Grundarfjarðarhafnar til að eflast.

- Afmörkun efnistökusvæðis í Lambakróarholtri er breytt, heimild til magn efnisnáms aukin og gert ráð fyrir efnistöku á hafsbotni, vegna hafnarframkvæmdanna.
- Landnotkun á Framnesi er breytt úr iðnaðarsvæði í athafnasvæði, með heimild til uppbyggingar ferðaþjónustu.
- Iðnaðarsvæði I1, Ártún/Hjallatún, er stækkað til suðurs og vesturs. Stækkunin er til komin m.a. með því að hluti efnistökusvæðis vestan við svæðið er nú fullnýtt, gengið hefur verið frá því (og verður gengið frá því enn frekar) og sá hluti lagður undir iðnaðarsvæðið sem viðbót við það, eins og til stóð skv. skipulagsbreytingu árið 2000. Ennfremur er stækkunin hugsuð til þess að mæta breytingum sem felast í því að iðnaðarsvæði á Framnesi er gert að athafnasvæði og auk þess til að sjá til þess að nægur fjöldi iðnaðarlóða sé tiltækur. Einnig er verið að tengja iðnaðarsvæðið við nýtt iðnaðarsvæði nokkru sunnar, sem kom inn með aðalskipulagsbreytingu og nýju deiliskipulagi 2015 vegna byggingar aðveitustöðvar og til að mynda heildstætt svæði úr þeim.
- Afmarkað er verslunar- og þjónustusvæði á Skerðingsstöðum þar sem gert er ráð fyrir hótélbyggingu og stakstöðum bústöðum.
- Hellnafelli og svæðinu umhverfis, vestast í þéttbýlinu, er breytt í afþreyingar- og ferðamannasvæði þar sem gert er ráð fyrir móttöku ferðafólks og léttari ferðaþjónustu, auk þess íbúðarhúss em er á reitnum. Svæðið var áður skilgreint sem íbúðarsvæði og óbyggt svæði.
- Skilgreind er heildstæðari uppbygging í miðbæ og m.a. gert ráð fyrir aukinni þjónustustarfsemi þar í bland við íbúðir og með góðum tengslum við höfn og athafna- og ferðaþjónustusvæði á Framnesi.
- Mörk miðbæjar eru færð upp fyrir Sögumiðstöð á milli Eyravegjar og Hrannarstígs. Einnig bætist reitur austan við Sögumiðstöðina, á milli Hamrahlíðar og Grundargötu, við miðbæinn. Reitirnir voru skilgreindir sem íbúðarsvæði í fyrra aðalskipulagi.
- Áskilinn er forkaupsréttur að tveimur lóðum í miðbæ, í þeim tilgangi að greiða fyrir heildstæðri uppbyggingu í miðbæ og hagstæðri þróun og nýtingu miðsvæðis.
- Sett er fram stefna um að Hrannarstígur verði gönguvæn miðbæjargata og að þungaumferð af Grundargötu að höfn flytjist á Borgarbraut og nýjan Nesveg. Nesvegur verði tengibraut sem létti á Grundargötu. Samkvæmt fyrri aðalskipulagsbreytingu tengjast Sólvellir við Nesveg og svo niður á hafnarvæði, neðan hótels. Það léttir líka á umferð sem áður fór um Hrannarstíg. Iðnaðarsvæði í Hraunfirði er tekið út að beiðni landeigenda en þar var áður gert ráð fyrir fiskeldi.
- Einnig er tekið út lítið hafnarvæði í Kolgrafafirði (ekki framkvæmt) þar sem ekki er lengur gert ráð fyrir kræklingarækt þar.

D. Landnotkun í dreifbýli

- Afmörkun landbúnaðarsvæðis er breytt þannig að það nær til alls lands neðan 150 m hæðarlínu en í fyrra aðalskipulagi var eininguns ræktað land skilgreint sem landbúnaðarsvæði.
- Sett er fram stefna um að ýmsar aukabúgreinar séu heimilar á landbúnaðarsvæðum – innan tilgreindra marka, s.s. gisti-/ferðaþjónusta, heimarafstöðvar, smávirkjanir, smáiðnaður, fiskeldi og mannvirki í smáum stíl fyrir fjarskipti og orkuflutning.
- Áfram er gert ráð fyrir að reisa megi allt að 5 stök frístunda- eða íbúðarhús á hverri jörð innan skilgreinds svæðis fyrir landbúnaðarlandnotkun, en við bætist stefna um að slík hús falli vel að þeirri byggð sem fyrir er á jörðinni og gangi ekki gegn annarri stefnu aðalskipulagsins og sé í samræmi við deiliskipulag. Einnig að miðað skuli við jarðamörk eins og þau voru við upphaflega staðfestingu nýs aðalskipulags. Í fyrra aðalskipulagi var heimild fyrir allt að 5 stökum frístundahúsum á hverri jörð en ekki var sett fram stefna um stök íbúðarhús að öðru leyti en að sett var fram markmið um varðveislu byggðamynsturs, aðlögun bygginga að landslagi og byggingarhefðum og að ekki yrðu skert gæði landslags eða vistkerfi svæðisins.
- Gert ráð fyrir stækkun nokkurra svæða fyrir frístundabyggð og einu nýju svæði.
- Stefna um efnistökusvæði var yfirfarin og settar málsmeðferðarreglur/kröfur til framkvæmdaleyfisveitinga. Nokkur svæði voru felld út. [ATH! Þessi hluti tillögunnar verður í nánari skoðun á kynningartíma þessarar vinnslutillögu].
- Efnislosunarsvæði er skilgreint í Kolgrafafirði.

- Förgunarsvæði í Kolgrafafirði er lokað.

E. Opin svæði og ferðaleiðir

- Ferðaleiðir fyrir gangandi, ríðandi og hjólandi eru skilgreindar nánar en í fyrra aðalskipulagi. Lagðar eru til viðbótar reiðleiðir og hjóllaleiðir en gönguleiðum fækkað þannig að þær taki fyrst og fremst til megin gönguleiða á milli einstakra hluta sveitarfélagsins og tenginga við önnur sveitarfélög en ekki syttri innansveitarleiða.
- Sett er fram stefna um gönguvænan Grundarfjörð og stígakerfi í þéttbýli er skerpt í þeim tilgangi, þ.m.t. m.t.t. tenginga við græn svæði. Í sama tilgangi er gert er ráð fyrir hjólastæðum og breikkun gangstétta. Einnig ger gert ráð fyrir skýrari afmörkun göturýma og að umferðarhraða verði haldið niðri.
- Sett er fram nánari skilgreining á hlutverki opinna svæða í þéttbýli en í fyrra aðalskipulagi, þ.m.t. stefna um útikenningu í Þríhyrningi.
- Mörkum golfvallar er breytt lítillega.
- Til skoðunar er að afmarka nýtt svæði fyrir tómstundabændur. Það verður athugað nánar á kynningartíma þessarar vinnslutillögu.
- Gert er ráð fyrir stækkun skógræktarsvæðis ofan byggðar en það ekki afmarkað sérstaklega.

F. Grunnkerfi

- Svæði flugvallar er stækkað þannig að það nái til fyrirhugaðra þjónustubygginga þar.
- Bryggja (hafnarsvæði) í Kolgrafafirði er felld út.
- Sett er fram stefna um að lokið verði við Framsveitarveg með tengingu við Kolgrafafjörð.
- Skíðasvæði ofan þéttbýlis er stækkað og gert ráð fyrir nýjum vegi að því.

G. Takmarkanir á landnotkun

- Til skoðunar er að fella út hverfisvernd Kirkjufells og verður það skoðað nánar með landeigendum á vinnslutíma tillögunnar.
- Stefna fyrra aðalskipulags um hverfisverndarsvæði í Kolgrafafirði, er fest í sessi með afmörkun svæðis.
- Sett er fram stefna um stækkun brunnsvæðis vatnsbóls Grundarfjarðar. Einnig er gert ráð fyrir að varasvæði fyrir vatnsöflun verði skilgreint á skipulagstímabilinu.

H. Rammahluti

- Settur er fram rammahluti fyrir kjarna þéttbýlisins; miðbæ, hafnarsvæði og Framnes (svæðið úti á Nesi), sem lýsir ítarlegri stefnu um framtíðarnotkun og þróun þess svæðis, til nánari útfærslu í deiliskipulagi. Í stefnu fyrir kjarnann/svæðin er fjallað um landnotkun og blöndun hennar, gerð húsnæðis, yfirbragð byggðar, umferðarskipulag og fyrirkomulag almenningsrýma. Settar eru fram skýringarmyndir til að lýsa möguleikum til nánari umfjöllunar og mótunar við deiliskipulagsgerð.

I. Aðrar breytingar

- Skipulagsuppdættir eru settir fram í samræmi við skipulagsreglugerð sem nú gildir en framsetning er nokkuð frábrugðin fyrri reglugerð.
- Dregin eru mörk þéttbýlis en þau voru ekki sérstaklega dregin í fyrra aðalskipulagi. Við afmörkunina var tekið mið af skilgreiningu skipulagsreglugerðar á þéttbýli sem miðar við þyrpingu húsa þar sem búa a.m.k. 50 manns og fjarlægð milli húsa fer að jafnaði ekki yfir 200 metra.
- Strandlína er dregin samkvæmt kortagögnum frá Landmælingum Íslands og er hún ekki alveg í samræmi við þá línu sem notuð var í fyrra aðalskipulagi.
- Skipulagsmörk til sjávar eru dregin við 115 m frá strandlínu, en lögsaga sveitarfélaga nær til 115 m utan við stórstraumsfjöruþorð (netlög).

3 NÁLGUN VIÐ UMHVERFISMATIÐ

3.1 Umhverfispættir

Áhrif aðalskipulagstillögunnar á umhverfið voru metin m.t.t. neðangreindra umhverfispátta sem tilgreindir eru í lögum um umhverfismat áætlana. Skilgreining umhverfispátta og undirpátta þeirra byggir einnig á leiðbeiningum Skipulagsstofnunar (2007) og lista sem þróaður var við gerð svæðisskipulags Snæfellsness.

<i>Umvhverfispættir sem umhverfismatið nær til</i>	
<i>Umvhverfispáttur</i>	<i>Undirpáttur</i>
Andrúmsloft og veðurfar	Gróðurhúsaáhrif
Yfirborðsvatn, grunnvatn, strandsvæði	Vatnsgæði og vatnsbúskapur, strandsjór
Land og sjávarbotn	Jarðmyndanir, jarðvegur, jarðhitasvæði
Vistkerfi	Vistgerðir og/eða búsvæði, gróðurfar og dýralíf, líffræðileg fjölbreytni
Orkulindir	Endurnýjanlegir orkugjafar, orkunýtni og eldsneytissparnaður, notkun jarðefnaeldsneytis
Heilsa og öryggi	Heilsufar íbúa, náttúruvá, umferðaröryggi og slysaætta, matvælaöryggi
Náttúruminjar	Friðlýst svæði, svæði í Náttúruverndaráætlun, svæði háð 37. gr. laga um náttúruvernd, svæði sem njóta hverfisverndar, önnur svæði á náttúruminjaskrá, aðrar náttúruminjar
Menningarminjar	Friðlýstar og aðrar fornleifar, friðuð hús, minjar sem njóta hverfisverndar, önnur menningarverðmæti
Náttúrulegt landslag	Víðerni, ósnortið/náttúrulegt yfirbragð, fjölbreytileiki landslags og andstæður í landslagi, sérstaða/fágæti
Menningarlandslag	Saga/sögulegt gildi, landnýting
Hagrænir og félagslegir þættir	Atvinnulíf, íbúðapróun, þjónusta, samgöngur, fjarskipti
Útivist og íþróttir	Aðgengi og möguleikar til útivistar
Byggðarmynstur og yfirbragð byggðar	Einkenni byggðar, s.s. þéttleiki og yfirbragð, tengsl við þjónustu og opin svæði

3.2 Grunnur að umhverfisviðmiðum

Með hugtakinu umhverfisviðmið er átt við þá stefnu sem umhverfisáhrif stefnu eru borin saman við, til að geta tekið afstöðu til þess hvort viðkomandi stefnumið sé talið hafa æskileg eða óæskileg áhrif, veruleg eða óveruleg (Skipulagsstofnun 2007). Val á umhverfisviðmiðum fyrir umhverfispætti byggir á alþjóðlegum og evrópskum samþykktum, áætlunum ríkisins á landsvísu og áætlunum og stefnu á svæðisvísu. Listi yfir þessar áætlunir/stefnuskjöl er hér að neðan ásamt stuttri lýsinu á tengslum við aðalskipulagsgerðina. Í viðauka eru síðan dregin fram þau viðmið sem notuð eru í umhverfismatinu. Lýsing á stefnumiðum í neðangreindum áætlunum og stefnuskjöllum sem varðar aðalskipulagið tekur mið af skipulagsstigi og er frumtexti stytur í sumum tilvikum en leitast er við að halda í efnislega merkingu. Vísað er til frumtexta varðandi nákvæmt orðalag.

Alþjóðlegar og evrópskar samþykktir

Markmið og ákvæði eftirfarandi alþjóðlegra og evrópskra samþykktu eru grunnur að umhverfisviðmið fyrir umhverfismat tillögunnar.

Stefnuskjal	Stefna sem varðar aðalskipulagið
Alþjóðasamþykkt um fuglavernd, (París 1950).	Allir villtir fuglar skulu verndaðir. Stjórnvöld mega veita undanþágu frá þessari almennu reglu í þágu vísinda og menntunar, og hvað varðar vargfugla.
Landslagssamningur Evrópu, (Florence 2000).	Markmið samningsins eru að stuðla að verndun, stýringu og skipulagi landslags ásamt því að koma á fót evrópsku samstarfi um landslag. Samningurinn inniheldur m.a. almenn ákvæði um fjögur meginatriði: - Að veita landslagi ákveðinn sess í lögum og viðurkenna mikilvægi þess í umhverfi landsins. - Að móta og framfylgja stefnu um landslag sem miðar að verndun, nýtingu og skipulagi þess. - Að tryggja aðkomu almennings o.fl. að mótun stefnu um landslag. - Að huga að landslagi við aðra stefnumótun, svo sem í stefnu um byggðapróun, menningarmál, landbúnað, félagsmál og efnahagsmál.
Samþykkt um votlendi sem hafa alþjóðlegt gildi, einkum fyrir fuglalíf, (Ramsar 1971).	Markmið samningsins er að stuðla að verndun og skynsamlegri nýtingu votlendissvæða í heiminum, sérstaklega sem lífsvæði fyrir votlendisfugla. Ekkert svæði á Snæfellsnesi hefur verið tilnefnt á skrá samningsins yfir alþjóðlega mikilvæg votlendissvæði.
Samningur um verndun villtra plantna og dýra og lífsvæða í Evrópu, (Bern 1979).	Gera ber nauðsynlegar ráðstafanir til að viðhalda, eða aðlaga, stofnstærð villtra dýra og plantna, í samræmi við vistfræðilegar, vísindalegar og menningarlegar kröfur.
Samningur um líffræðilega fjölbreytni, (Río 1992).	Stuðla ber að verndun og sjálfbærri notkun líffræðilegrar fjölbreytni.
Rammasamningur Sameinuðu þjóðanna um loftslagsbreytingar, (Río de Janeiro 1992).	Stemmt verði stígu við auknum gróðurhúsáhrifum með því að draga úr útstreymi gróðurhúsalofttegunda af manna völdum og vernda og auka viðtaka og geyma (þ.e. lífmassa, skóga, höf og önnur vistkerfi á landi, á ströndum og í hafi) fyrir gróðurhúsalofttegundir.
Samningur um verndun menningar- og náttúruarfleifðar heimsins, (C 42/1995).	Skylða aðildarríkis til að skilgreina, vernda, varðveita, kynna og miðla til komandi kynslóða menningar- og náttúruarfleifð sem hefur sérstakt alþjóðlegt gildi og er á yfirráðasvæði þess.

Áætlanir og stefna á landsvísu eða á vegum ríkisins

Markmið og ákvæði eftirfarandi stefnuskjala þjóna sem umhverfisviðmið fyrir umhverfismat tillögunnar.

Stefnuskjal	Stefna sem varðar aðalskipulagið
Þingsályktun um landsskipulagsstefnu 2015-2016 (Alþingi, 2016)	Í henni er sett fram stefna um hvernig stjórnvöld skuli vinna að skipulagsmálum og byggir hún á fjórum leiðarljósum: - Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að sjálfbærri þróun. - Að skipulag byggðar og landnotkunar sé sveigjanlegt og stuðli að seiglu gagnvart samfélags- og umhverfisbreytingum. - Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að lífsgæðum fólks. - Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji samkeppnishæfni landsins alls og einstakra landshluta.

Pingsályktun um stefnumótandi byggðaaætlun fyrir árin 2014–2017, (Alþingi 2014).	Meginmarkmið með framkvæmd áætlunarinnar verði að jafna tækifæri allra landsmanna til atvinnu og þjónustu, jafna lífskjör og stuðla að sjálfbærri þróun byggðarlaga um land allt. Sérstök áhersla verði lögð á stuðning við svæði sem búa við langvarandi fólksfækkun, atvinnuleysi og einhæft atvinnulíf. Þá verði lögð áhersla á að aðgerðir samkvæmt áætluninni stuðli að auknu jafnrétti kynjanna.
Samgönguáætlun 2011-2022, þingsályktun, (Alþingi 2012).	Áætlunin setur fram áherslur sem stuðla eiga að markmiðum um greiðar, hagkvæmar, umhverfislega sjálfbærar og öruggar samgöngur.
Pingsályktun um fjögurra ára samgönguáætlun fyrir árin 2011–2014, (Alþingi 2012).	Í áætluninni eru skilgreind verkefni og framkvæmdir sem veitt er fjármagn til innan ramma stefnumótandi samgönguáætlunar 2011–2022.
Þingsályktun um Fjarskiptaáætlun 2011-2022, (Alþingi 2012).	Áætlunin skilgreinir leiðir að markmiðum um aðgengileg, greið, hagkvæm, skilvirk, örugg og umhverfisvæn fjarskipti.
Ferðamálaáætlun 2011-2020, þingsályktun, (Alþingi 2011).	Í áætluninni eru eftirfarandi meginmarkmið: - Að auka arðsemi atvinnugreinarinnar - Að standa að markvissri uppbyggingu áfangastaða, öflugri vöruþróun og kynningarstarfi til að skapa tækifæri til að lengja ferðamannatímabilið um land allt, minnka árstíðasveflu og stuðla að betri dreifingu ferðamanna um landið - Að auka gæði, fagmennsku, öryggi og umhverfisvitund ferðaþjónustunnar - Að skilgreina og viðhalda sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna, m.a. með öflugum greiningar- og rannsóknarstarfi.
Þingsályktun um náttúruverndaráætlun 2004–2008, (Alþingi 2004).	Engar tillögur innan Grundarfjarðar.
Náttúruverndaráætlun 2009–2013, (Alþingi 2009).	Engar tillögur innan Grundarfjarðar.
Náttúruminjaskrá, (Náttúruverndarráð 1996).	Á Náttúruminjaskrá eru friðlýst svæði og aðrar náttúruminjar. Um friðlýst svæði gilda reglur sem auglýstar hafa verið í Stjórnartíðindum og setja hömlur á athafnir innan svæðanna sem taka þarf tillit til við gerð aðalskipulags. Um aðrar náttúruminjar á náttúruminjaskrá gildir að leita skal umsagnar og tilkynna Umhverfisstofnun um framkvæmdir þar sem hætta er á að þeim verði spillt.
Líffræðileg fjölbreytni. Stefnumörkun Íslands um framkvæmd Samningsins um líffræðilega fjölbreytni, (Ríkisstjórn Íslands 2008).	Stefnan miðar að því að vernda og endurheimta líffræðilega fjölbreytni Íslands og koma í veg fyrir frekari skerðingu hennar, tryggja sjálfbæra nýtingu lífríkisins og endurheimta þá þætti þess sem spillt hafa eða horfið vegna umsvifa mannsins.
Stefnumörkun í loftslagsmálum, (Umhverfisstofnuneytið 2008).	Íslensk stjórnvöld munu standa við alþjóðlegar skuldbindingar sínar innan ramma Loftslagssamnings Sameinuðu þjóðanna og Kyoto-bókunarinnar. Leitað verður allra hagkvæmra leiða til að minnka losun gróðurhúsalofttegunda. Markvisst verður stuðlað að samdrætti í notkun jarðefnaeldsneytis, en þess í stað nýtt endurnýjanleg orka og loftslagsvænt eldsneyti. Stuðlað verður að aukinni bindingu kolefnis úr andrúmslofti með skógrækt og landgræðslu, endurheimt votlendis og breyttri landnotkun. Undirbúin verður aðlögun að loftslagsbreytingum jafnhliða því sem leitað verður leiða til að draga úr hraða þeirra og styrkleika.

Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum 2010-2020 (Ríkisstjórn 2010)	Aðgerðaáætluninni er ætlað að draga úr nettólosun gróðurhúsalofttegunda á Íslandi í því skyni að standa við stefnu stjórnvalda og skuldbindingar í loftslagsmálum. Þær aðgerðir sem varða aðalskipulag eru: Efling göngu, hjólræði og almenningssamgangna sem valkosts í samgöngum. Aukin skógrækt og landgræðsla. Endurheimt votlendis.
Vernd og endurheimt íslenskra birkiskóga. Skýrsla og tillögur nefndar, (Umhverfisráðuneytið 2007).	Í skýrslunni er lagt til að beitarstýring verði aukin, unnið verði að friðun birkiskóga og að sett verði opinbert markmið um að birkiskógar þeki í framtíðinni 10% af flatarmáli landsins og að birki verði gróðursett í auknum mæli á skógræktarsvæðum þar sem lögð hefur verið áhersla á innfluttar tegundir. Lagt er til að rannsóknir á íslenskum birkiskógum verði efldar, að fræðsla um gildi birkiskóga verði aukin og að gefnar verði út leiðbeiningar um hvernig forðast má eða draga úr röskun birkiskóga í tengslum við framkvæmdir.
Þingsályktun um Landgræðsluáætlun 2003-2014	Markmið landgræðslustarfs séu: Að stöðva hraðfara jarðvegsrof og gróðureyðingu og fyrirbyggja frekari eyðingu og landspjöll. Að byggja upp gróður og jarðveg í samræmi við gróðurskilyrði og landnýtingarþörf. Að öll landnýting verði sjálfbær. Að binda kolefni í gróðri og jarðvegi til mótvægis við losun gróðurhúsalofttegunda.

Áætlanir og stefna á svæðisvísu

Eftirfarandi stefnuskjöl á svæðisvísu eru lögð til grundvallar umhverfismati tillögunnar.

Stefnuskjal	Stefna sem varðar aðalskipulagið
Svæðisskipulag Snæfellsness 2014-2026	Svæðisskipulagið markar sameiginlega framtíðarsýn og stefnu sveitarfélaganna fimm á Snæfellsnesi, um umhverfi, atvinnulíf og þekkingu á svæðinu. Sett eru fram markmið fyrir sex þemu og leiðir að þeim markmiðum.
Sóknaráætlun Vesturlands	Sóknaráætlanir landshluta eru hluti af nýrri byggðastefnu í þeim eru skilgreind verkefni á svæðisvísu. SSV heldur utan um sóknaráætlun Vesturlands og hefur lagt fram stefnu til ársins 2020 þar sem settar eru megináherslur atvinnumál og nýsköpun, mennta- og menningarmál og skilgreind markmið og aðgerðir á þeim sviðum. Framkvæmdaráð hefur samþykkt að leggja til þrjú meginverkefni: - Efling matvælaíðnaðar og ferðaþjónustu á Vesturlandi. - Hækkun þekkingarstigs og samstarf atvinnulífs og menntastofnana. - Efling ímyndar Vesturlands.
Vernd Breiðafjarðar	Tilgangur laga um vernd Breiðafjarðar nr. 54/1995 er að vernda landslag, jarðmyndanir, lífríki og menningarminjar í Breiðafirði. Lögin varða Breiðafjörðinn allan og Snæfellsnes að norðanverðu. Lögin kveða á um gerð verndaráætlunar og kom Verndaráætlun Breiðafjarðar 2000-2004 út 10. október 2001. Endurskoðun verndaráætlunar hefur verið í deigluinni síðustu árin en er ekki lokið.
Umhverfisvottað Snæfellsnes	Að umhverfisvottuninni (Earth Check, áður Green Globe) standa sveitarfélögin á Snæfellsnesi og Þjóðgarðurinn Snæfellsjökull. Verkefnið felur í sér staðal og vottunarkerfi sem byggir á ábyrgri stjórnun og sjálfbærri þróun. Kerfið setur ramma til að mæla frammistöðu og vinna að úrbótum. Fyrir liggur Framkvæmdaaætlun Snæfellsness 2018-2022.

3.3 Umhverfisviðmið og matsspurningar

Út frá stefnuskjöllum og áætlunum í kafla 3.2 var unninn listi yfir umhverfisviðmið fyrir hvern umhverfispátt. Á grunni þeirra viðmiða voru settar fram matsspurningar til að athuga hvort stefna aðalskipulagstillögunnar er í samræmi við viðmiðin (sjá viðauka). Ef svar við matsspurningunni er jákvætt telst tillagan vera í samræmi við viðmiðin og hafa jákvæð áhrif, en ef svarið er neikvætt er tillagan í ósamræmi við viðmiðin og áhrifn teljast þá neikvæð. Í viðauka er tafla yfir umhverfisviðmiðin og matsspurningar sem unnar voru út frá þeim en í umfjöllun um áhrif á hvern umhverfispátt í 4. kafla eru viðeigandi matsspurningar birtar. Undir hverjum umhverfispætti eru dregin fram þau stefnumið skipulagstillögunar sem talin eru geta haft áhrif á þáttinn og gerð grein fyrir mati á samræmi/ósamræmi við umhverfisviðmið.

Uppbygging lista yfir viðmið og matsspurningar sem er í viðauka					
Umhverfispáttur og undirþættir					
Viðmið	Vísað er í eftirtalda flokka áætlana með skammstöfunum: • AES: Alþjóðasamningar og evrópskar samþykktir. • LSK: Landsskipulagsstefna • ÖSL: Önnur stefna á landsvísu (önnur en LSK) • SSK: Svæðisskipulag Snæfellsness 2014-2026. • ÖSSV: Önnur stefna á svæðisvísu. Aðeins eru tekin með þau viðmið sem talin eru varða efni og umfang aðalskipulagstillögunnar.				
Mats-spurningar	Í þessum reit eru settar fram spurningar út frá viðmiðunum. Samræmi við viðmið telst vera jákvæð áhrif en ósamræmi neikvæð áhrif. Ef hvorki er talið samræmi né ósamræmi er svarið hvorki né (hv.né).	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

3.4 Framkvæmd matsins

Skipulagsráðgjafar unnu þau drög að umhverfismati sem hér eru kynnt. Matið verður fullunnið með skipulagsnefnd eftir kynningartíma vinnslutillögu sumarið 2018.

4 UMHVERFISMAT VINNSLUTILLÖGU

4.1 Áhrif á loft og veðurfar

Stefnumið sem talin eru geta valdið áhrifum á umhverfispáttinn

- *Útstreymi gróðurhúsalofttegunda:*⁴
 - Stefnumið aðalskipulagstillögunnar um þéttingu innan núverandi byggðar í þéttbýli, bæði hvað varðar íbúðir⁵ og atvinnuhúsnæði⁶, miða að því að fjarlægðir á milli heimilis og vinnustaða lengist ekki um og of. Það gefur færi á að nota vistvæna fararmáta eins og göngur og hjólréiðar í sínum daglegu ferðum fremur en að velja einkabifreiðina með tilheyrandi útblæstri.
 - Stefnumið um bætt stígakerfi fyrir hjólandi og gangandi, miða sömuleiðis að því að auðvelda íbúum að nýta vistvæna fararmáta.
 - Ennfremur er gert ráð fyrir að lagður verði hjólastígur eftir sveitarfélaginu endurlöngu sem tengist hjólaleið umhverfis Snæfellsnes. Það bætir möguleika á ferðalögum á hjóli.
 - Á móti framangreindum jákvæðum áhrifum kemur að skv. tillögunni er heimilt að reka ýmiskonar atvinnustarfsemi í dreifbýli, sem aukabúgrein á landbúnaðarsvæðum.⁷ Einnig er heimilt að reisa allt að 5 stök frístundahús á hverri jörð og 2 stök íbúðarhús án tengsla við búskap. Ef allar jarðir nýta sér það svigrúm, sem er þó talið ólíklegt, skapar það meiri akstur en ella hefði verið. Þessi stefna er óbreytt frá fyrra aðalskipulagi að því undanskildu að ekki var nein stefna um stök íbúðarhús í því.
- *Geymar fyrir gróðurhúsalofttegundur:*⁸
 - Votlendi bindur CO₂ og er verndun og endurheimt votlendis aðferðir sem beitt til að binda gróðurhúsalofttegundir.⁹ Í aðalskipulagstillögunni er sett fram stefna um að óröskuð votlendi verði vernduð og votlendi endurheimt þar sem mögulegt er og ekki er lengur áformað að rækta á svæðinu. Endurheimt verði þó skoðuð m.t.t. stefnu um varðveislu verðmæts landbúnaðarlands til ræktunar og matvælaframleiðslu.¹⁰
 - Votlendi í sveitarfélaginu er nokkuð (sjá mynd í kafla 5.2 í aðalskipulagstillögu) og verndun þess skiptir því talsvert máli. Ekki hefur verið gerð úttekt á hvar endurheimta mætti votlendi og því er ekki hægt að segja til um vægi þeirra áhrifa sem endurheimt kynni að hafa.
- *Hreinleikaímynd Snæfellsness:*
 - Í Svæðisskipulag Snæfellsness 2014-2026 er sett fram stefna um að Snæfellsnes verði án mengandi stóriðju og án starfsemi sem getur ógnað hreinleikaímynd svæðisins og hagsmunum matvælaframleiðslu. Þessi stefna varðar m.a. að loft haldist hreint og er stefnunni m.a. fylgt eftir með framgreindum markmiðum. Einnig er sjálft markmið svæðisskipulagsins tekið upp í aðalskipulagstillögunni sbr. kafla 6.1 í tillögunni þar sem segir: Fylgt verði eftir stefnu svæðisskipulags Snæfellsness um að svæðið sé án mengandi stóriðju og án starfsemi sem getur ógnað hreinleikaímynd svæðisins og hagsmunum matvælaframleiðslu.

⁴ Til fróðleiks, sjá um loftslagsbreytingar og gróðurhúsalofttegundir hér: <https://www.ust.is/einstaklingar/loftslagsbreytingar/>

⁵ Sbr. 4. kafla aðalskipulagstillögu.

⁶ Sbr. 6. kafla aðalskipulagstillögu.

⁷ Sbr. kafla 6.4 í aðalskipulagstillögu.

⁸ Til fróðleiks, sjá um loftslagsbreytingar og skipulagsgerð hér:

<https://skemman.is/bitstream/1946/23047/1/Birna%20bj%C3%B6rk%20%C3%81rnad%C3%B3ttir.pdf>

⁹ Til fróðleiks, sjá um kolefnisbindingu í gróðri og jarðvegi á Íslandi hér:

<http://www.landvernd.is/myndir/KolefnisbindingThorey.pdf>

¹⁰ Sbr. kafla 5.2 í aðalskipulagstillögu.

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Andrúmsloft og veðurfar	Undirþættir: Gróðurhúsaáhrif			
Stuðlar tillagan að minna útstreymi gróðurhúsalofttegunda?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Verndar eða eykur tillagan viðtaka og geyma fyrir gróðurhúsalofttegundir?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Styður tillagan við hreinleikaímynd Snæfellsness eða hagsmuni matvælaframleiðslu þar?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

4.2 Áhrif á vatn og sjó

Stefnumið sem talin eru geta valdið áhrifum á umhverfispáttinn

- **Verndun vatnsgæða og góð umgegni um vatn og strandsjó:**
 - Í aðalskipulagstillögunni er sett fram markmið um góða umgegni um vatn sem undirstöðu lífs. Í þeim tilgangi eru sett fram stefnumið sem snúa að nýtingu vatns, umgegni við vatnsauðlindir og skipulag og mannvirkjagerð nærri strandsvæðum.¹¹ Þessi stefnumið snúa m.a. að uppbyggingu útivistaraðstöðu við sjó, fjarlægð frístundahúsa frá vötnum, ám og sjó og tillit skógræktar til vatnsbakka og votlendis.
 - Á móti þessum jákvæðu stefnumiðum kemur að vatn hefur ekki verið flokkað eftir ástandi þess og sett langtímamarkmið um það, í þeim tilgangi að viðhalda náttúrulegu ástandi þess og til að vernda það gegn mengun frá mannlegri starfsemi, líkt og gera á samkvæmt reglugerð nr. 796/1999 um varnir gegn mengun vatns. Í tillögunni er þó tekið fram slíkt verði gert.
 - Stefnt er að því að koma fráveitumálum í gott horf með því að safna skolpi í þéttbýlinu saman með sniðræsum í eina dælustöð í Torfabót eða á austanverðu Framnesi, og dælt þaðan út frá stórstraumsfjöru. Heimilt er að staðsetja dælustöðina á athafnasvæðinu í samræmi við útfærslu í deiliskipulagi. Stefnt verði að því að ofanvatni, svo sem regnvatni af þökum, verði miðlað í jarðveg í stað fráveitukerfis, eftir aðstæðum og því sem unnt er.
- **Vatnsverndarsvæði:**
 - Skipulagstillagan afmarkar vatnsverndarsvæði fyrir vatnsból þéttbýlisins og er gert ráð fyrir stækkun brunnsvæðis á skipulagstímabilinu. Einnig er gert ráð fyrir markaður verði göngustígur að Grundarfossi sem leiðir fólk á öruggan hátt framhjá brunnsvæðinu að fossinum.
 - Sett er fram stefna um að hafin verði vinna við að skilgreina varavatnsból fyrir þéttbýlið í Grundarfirði og vatnsverndarsvæði umhverfis það.
 - Vatnsból í dreifbýli hafa ekki verið kortlögð en sett er fram markmið um að unnið verði yfirlit yfir þau og vatnsverndarsvæði fyrir þau skilgreind. Aukin uppbygging í dreifbýli kann að auka vatnspörf og kalla á nýtinu nýrra vatnsbóla, en skv. aðalskipulagstillögunni er heimilt að reka ýmskonar atvinnustarfsemi í dreifbýli sem og að reisa allt að 5 stök frístundahús á hverri jörð og 2 stök íbúðarhús án tengsla við búskap. Ef allar jarðir nýta sér það svigrúm, sem er þó talið ólíklegt, gætu áhrif á vatn orðið talsverð.
- **Hreinleikaímynd Snæfellsness:**
 - Í Svæðisskipulag Snæfellsness 2014-2026 er sett fram stefna um að Snæfellsnes verði án mengandi stóriðju og án starfsemi sem getur ógnað hreinleikaímynd svæðisins og hagsmunum matvælaframleiðslu. Þessi stefna varðar m.a. að vatn haldist hreint og er stefnunni m.a. fylgt eftir með framgreindum markmiðum. Einnig er sjálft markmið svæðisskipulagsins tekið upp í aðalskipulagstillögunni sbr. kafla 6.1 í tillögunni þar sem segir: Fylgt verði eftir stefnu

¹¹ Sbr. kafla 5.4 í aðalskipulagstillögu.

svæðisskipulags Snæfellsness um að svæðið sé án mengandi stóriðju og án starfsemi sem getur ógnað hreinleika mynd svæðisins og hagsmunum matvælaframleiðslu.

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Yfirborðsvatn, grunnvatn, strandsvæði	Undirþættir: Vatnsgæði, vatnsbúskapur, strandsjór			
Stuðlar tillagan að verndun vatnsgæða og góðri umgengi um vatnsauðlindir?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Tryggir tillagan nægjanlegt rými vatnsverndarsvæða til mögulegrar stækkunar þeirra?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Styður tillagan við hreinleika mynd Snæfellsness eða hagsmuni matvælaframleiðslu þar?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

4.3 Áhrif á land og sjávarbotn

Stefnumið sem talin eru geta valdið áhrifum á umhverfispáttinn

- *Viðhald líffræðilegrar fjölbreytni og framleiðslugetu hafsins:*
 - Tillagan tekur einungis til sjávar innan netlaga (115 m utan stórstraumsfjöru) og nær því ekki beint til nýtingar sjávarauðlinda en í henni kemur fram að heilbrigði sjávarins við Snæfellsnes og ástand lands og lífríkis, sem og hagsæld byggðarinnar, byggir á góðri umgengi við auðlindir og að samfélögin þar hafi þegar sýnt frumkvæði og ábyrgð, einkum með umhverfissvottun Snæfellsness, Svæðisgarði Snæfellsness og vilja til að halda áfram á þeirri braut.¹²
 - Í samræmi við þetta lýsir framtíðarsýn aðalskipulagstillögunnar þjónustukjarna sem byggir einkum á sjávarútvegi auk ferðaþjónustu og að í sveitarfélaginu sé umhverfissvænt samfélag.¹³
 - Einnig er einn af meginútgangspunktum stefnu um umhverfi og auðlindir að lífríki til lands og sjávar sé undirstaða lífsafkomu og arfur sem núverandi og komandi kynslóðir eiga að njóta. Auk þess sem sett er fram markmið um umhverfissvænan Grundarfjörð. Út frá því markmiði er m.a. sett fram stefna um sjálfbæra nýtingu sjávargróðurs og annarra sjávarauðlinda og að gætt verði að því að vel sé farið með lífríki og auðlindir, við hagnýtingu sjávargróðurs, s.s. við þang-, þara- og sölvatöku.
 - Þessi tónn sem sleginn er í tillögunni þykir til þess fallinn að stuðla að góðri umgegningi við auðlindir og vistkerfi sjávar, þó svo tillagan nái ekki út fyrir netlög.
- *Verndun jarðminja:*
 - Í tillögunni er sett fram stefna um að jarðfræðilega merkileg svæði og fallegar jarðminjar verði verndaðar. Tilgreint er að við efnisnám, mannvirkjagerð og skógrækt skuli taka tillit til jarðminja sem þykja merkilegar eða setja svip á landslag sveitarfélagsins. Einnig að við deiliskipulagsgerð, mannvirkjagerð og landnýtingu verði tekið tillit til landslagseinkenna, sérstæðra kennileita, merkilegra jarðmyndana.¹⁴
 - Tillagan miðar að því að uppbygging, landnýting og umgengi í sveitum taki tillit til einkenna náttúru, þ.m.t. merkilegra jarðmyndana.¹⁵ Einnig að skógrækt taki tillit til þeirra.¹⁶

¹² Sbr. kafla 2.1.1 í aðalskipulagstillögu.

¹³ Sbr. 3. kafla aðalskipulagstillögu.

¹⁴ Sbr. kafla 5.3 í aðalskipulagstillögu.

¹⁵ Sbr. kafla 4.4 í aðalskipulagstillögu.

¹⁶ Sbr. kafla 5.1 í aðalskipulagstillögu.

- *Frágangur efnisnáma:*

- Í aðalskipulagstillögunni er sett fram markmið um að staðið verði vel að efnistöku. Í þeim tilgangi verði m.a. gerð krafa um að gengið verði frá gömlum efnistökustöðum innan frests sem sveitarstjórn ákveður. Tækifæri til uppgræðslu- og skógræktar verði skoðuð í því samhengi.¹⁷

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Land og sjávarbotn	Undirþættir: Jarðmyndanir, jarðvegur, jarðhitasvæði			
Stuðlar tillagan að því að viðhald heilbrigði, líffræðilegri fjölbreytni og framleiðslugetu hafsins?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að verndun jarðfræðilega merkilegra svæða og jarðminja? Kemur tillagan í veg fyrir að trjám verði plantað í hraun?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Tryggir tillagan frágang náma sem ekki eru lengur í notkun?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

4.4 Áhrif á vistkerfi

Stefnumið sem talin eru geta valdið áhrifum á umhverfispáttinn

- *Viðhald vistkerfa og líffræðilegrar fjölbreytni:*

- Eitt af meginmarkmiðum aðalskipulagstillögunnar er að að byggð og landnotkun í Grundarfirði þróist með umhverfisvænum hætti.¹⁸ Með það að markmiði er m.a. sett fram stefna um að fjölbreytni fuglalífs og gróðurs viðhaldist og að staðinn verði vörður um merkileg og viðkvæm búsvæði fugla og gróðurs til að viðhalda heilbrigði vistkerfa og líffræðilegri fjölbreytni.¹⁹
- Einnig er sett fram stefna um að við deiliskipulagsgerð, mannvirkjagerð og landnýtingu. þ.m.t. skógrækt, verði tekið tillit til verðmætra vistkerfa og búsvæða. Ennfremur að farið verði vel með land og gróður við nýtingu jurta til ýmiss konar framleiðslu og lífríki og auðlindir, við hagnýtingu sjárvargróðurs.²⁰
- Svæði þar sem mögulegt er að nýta æðardún njóti verndar þannig að æðarrækt spillist ekki.²¹

- *Verndun og endurheimt votlendis:*

- Í aðalskipulagstillögunni er sett fram stefna um að óröskuð votlendi verði vernduð og votlendi endurheimt þar sem mögulegt er og ekki er lengur áformað að rækta á svæðinu. Endurheimt verði þó skoðuð m.t.t. stefnu um varðveislu verðmæts landbúnaðarlands til ræktunar og matvælaframleiðslu.²² Votlendi í sveitarfélaginu er nokkuð (sjá mynd í kafla 5.2 í aðalskipulagstillögu) og verndun þess skiptir því talsvert máli fyrir lífríki svæðisins.

- *Útbreiðsla ágengra tegunda:*

- Sett er fram stefnu um að koma í veg fyrir að lúpína og aðrar ágengar tegundir breiðist yfir gróðurlendi og ræktað land. Svo og að farið verði varlega í notkun framandi tegunda sem ekki eru sérkennandi fyrir Snæfellsnes.²³

¹⁷ Sbr. kafla 5.3 í aðalskipulagstillögu.

¹⁸ Sbr. 5. kafla aðalskipulagstillögu.

¹⁹ Sbr. kafla 5.1 í aðalskipulagstillögu.

²⁰ Sbr. kafla 5.1 í aðalskipulagstillögu.

²¹ Sbr. kafla 6.4 í aðalskipulagstillögu.

²² Sbr. kafla 5.2 í aðalskipulagstillögu.

²³ Sbr. kafla 5.1 í aðalskipulagstillögu.

- *Verndun náttúrulegra birkiskóga og annarra gróðurlenda:*
 - Í tillögunni er ekki sett fram stefna sem snýr að náttúrulegum birkiskógum þar sem þá er ekki að finna í sveitarfélaginu.²⁴
 - Samkvæmt tillögunni skal forðast að skerða berjalönd og grasalönd. Við deiliskipulagsgerð og í gögnum með byggingar- og framkvæmdaleyfisumsóknum skal gera grein fyrir berja- og grasalöndum á viðkomandi svæði og áhrifum skipulags og framkvæmda á þau.²⁵
- *Verndun fjara:*
 - Í tillögunni er sett fram stefna um að staðinn verði vörður um vistkerfi á strandsvæðum og að við uppbyggingu útivistaraðstöðu verði gætt að álagi á lífríki og ástand viðkvæmra staða vaktað. Þá er stefnt að því að tryggja að fjörum verði ekki spillt og þær verði hreinsaðar reglulega.²⁶
 - Utan þéttbýlis er allsstaðar skilgreint landbúnaðarsvæði²⁷ niður að sjó nema við Lárvaðal þar sem frístundabyggðarsvæði (F1),²⁸ verslunar- og þjónustusvæði (VP1)²⁹ og opið svæði (OP1) nær til strandar. Í öllum tilvikum er sett skipulagsákvæði um að gönguleið meðfram strönd verði tryggð og að staðinn verður vörður um lífríki og landslag í fjörum.

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Vistkerfi	Undirþættir: Vistgerðir og/eða búsvæði, gróðurfar, dýralíf, líffræðileg fjölbreytni			
Stuðlar tillagan að því að viðhalda heilbrigði vistkerfa og líffræðilegri fjölbreytni, ekki síst fuglalífs og gróðurs? Stuðlar tillagan að verndun villtra fugla? Stuðlar tillagan að því að ekki verði ofálág á viðkvæmum svæðum vegna beitar eða umferðar?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að verndun óraskaðra votlenda og að endurheimts votlendis þar sem mögulegt er og ekki er lengur áformað að rækta, að teknu tilliti til varðveislu verðmæts landbúnaðarlands?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Miðar tillagan að því að stemma stigu við útbreiðslu lúpinu og annarra ágengra tegunda yfir gróðurlendi og ræktað land?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að verndun náttúrulegra birkiskóga?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Kemur tillagan í veg fyrir að fjörum verði spillt?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

²⁴ Sbr. kafla 5.1 í aðalskipulagstillögu.

²⁵ Sbr. kafla 6.4 í aðalskipulagstillögu.

²⁶ Sbr. kafla 5.2 í aðalskipulagstillögu.

²⁷ Sbr. kafla 6.4 í aðalskipulagstillögu.

²⁸ Sbr. kafla 4.5 í aðalskipulagstillögu.

²⁹ Sbr. kafla 6.3 í aðalskipulagstillögu.

4.5 Áhrif á orkulindir

Stefnumið sem talin eru geta valdið áhrifum á umhverfispáttinn

- **Orkuvinnsla:**
 - Samkvæmt tillögunni er heimilt að koma upp og starfrækja, á landbúnaðarsvæðum, heimarafstöðvar og smávirkanir sem eru minni að afli en 200 kW, á grundvelli deiliskipulags og framkvæmdaleyfis, en stærri rafstöðvar kalla á afmörkun iðnaðarsvæðis í aðalskipulagi með tilheyrandi málsmeðferð. Stærðarmörk fyrir smávirkanir taka mið af því að virkanir sem eru með 200kW afl eða meira eru tilkynningarskyldar skv. lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000.
 - Einnig er heimilt er að nýta jarðhita, þar sem hann er að finna, til eigin nota þar sem það er mögulegt, t.d. til upphitunar húsa, ferðaþjónustu eða almenns búreksturs.
 - Þrátt fyrir að ekki hafi ennþá reynst mögulegt að nýta jarðhita á Berserkseyri til uppbyggingar hitaveitu í sveitarfélaginu, líkt og gert var ráð fyrir í fyrra aðalskipulagi, er í aðalskipulagstillögunni engu að síður talin ástæða til að gera ráð fyrir framkvæmdum og jafnvel starfsemi tengdri virkjun jarðhitavatns í landi Berserkseyrar og er svæðið því skilgreint áfram sem iðnaðarsvæði.³⁰
- **Orkuflutningur:**
 - Aðalskipulagstillgan tekur til raflína/jarðstrengja sem er með 66 kV spennu og hærri, en þær/þeir teljast til stofnkerfis. Eina línan í sveitarfélaginu sem fellur í þennan flokk er Grundarfjarðarlína sem liggur frá aðveitustöð við Stykkishólm að aðveitustöð/tengivirki í Grundarfirði, vestan Kvernár. Árið 2017 var lagður nýr 66kV jarðstrengur Landsnets frá tengivirkinu að fyrirhuguðu nýju tengivirki í Ólafsvík. Sá strengur nefnist Grundarfjarðarlína 2. Samhliða þeim framkvæmdum var endurnýjaður 19kV jarðstrengur Rarik sem liggur meðfram nýja jarðstrengnum.
 - Minni línur en 66kV er unnt að endurnýja/reisa á grundvelli almennrar stefnu aðalskipulagsins fyrir landbúnaðarsvæði³¹ að teknu tilliti til stefnu um tillögunnar umhverfi og auðlindir.³² Sett er fram stefna um að við endurnýjun lína skuli miða við að leggja jarðstrengi í stað lína þar sem það er mögulegt.
 - Til stofnkerfis teljast einnig tengivirki en þau má reisa innan iðnaðarsvæða. Eitt tengivirki er í sveitarfélaginu og er það á iðnaðarsvæði I1 í þéttbýlinu. Nýtt tengivirki var reist árið 2016.
 - Með þeim nýlegum breytingum sem að hér er lýst eykst áreiðanleiki svæðiskerfisins á Vesturlandi og afhendingaröryggi raforku batnar á Snæfellsnesi.

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Orkulindir	<i>Undirþættir: Endurnýjanlegir orkugjafar, orkunýtni, notkun jarðefnaeldsneytis</i>			
Gefur tillagan kost á að nýta orkulindir í dreifbýli með sjálfbærni og umhverfisvernd að leiðarljósi?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að öruggri afhendingu raforku með því að gefa kost á uppbyggingu flutningsmannvirkja, um leið og tekið er tillit til áhrifa á náttúru og landslag? Miðar tillagan að því að raflínur verði lagðar í jörðu?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

³⁰ Sbr. kafla 6.1 í aðalskipulagstillögu.

³¹ Sbr. kafla 6.5 í aðalskipulagstillögu.

³² Sbr. 5. kafla aðalskipulagstillögu.

4.6 Áhrif á heilsu og öryggi

Stefnumið sem talin eru geta valdið áhrifum á umhverfispáttinn

- **Náttúruvá:**
 - Í tillögunni er sett fram almenn stefna um að tekið verði tillit til náttúruvá, þ.m.t. flóða, og fárviðris, við deiliskipulagsgerð, mannvirkjagerð og landnotkun. Afmarkað er eitt svæði í þéttbýlinu, NV-1, sem varúðarsvæði vegna ofanflóða skv. bráðabirgðahættumati frá 1998 og er engin mannvirkjagerð heimil á því svæði. Ekki liggur fyrir ofanflóðahættumat fyrir dreifbýlið.³³
 - Gert er fyrir byggingu garða til varnar mannvirkjum vegna ágangs sjávar á nokkrum stöðum. Ekki er sett fram stefna vegna mögulegrar hækkunar sjávarborðs vegna loftslagsbreytinga.³⁴
 - Svæðið er utan helstu jarðskjálftasvæða landsins og því eru stórir jarðskjálftar ekki líklegir. Það er hins vegar nálægt eldvirku svæði en hætta vegna gjóskufalls eða hraunflóða er þó talin lítil á svæðinu. Hvorki þessi né önnur náttúruvá hefur afgerandi áhrif á aðalskipulag svæðisins.³⁵
- **Heilnæmi umhverfis; vatnsgæði, úrgangsmál, hljóðvist og loftgæði:**
 - Í aðalskipulagstillögunni er sett fram stefna um vatnsvernd, vatnsveitu, fráveitu og úrgangsmeðhöndlun en hún snýst m.a. um að tryggja heilnæmt umhverfi.³⁶ Flokkun yfirborðsvatns og grunnvatn eftir ástandi þess, skv. reglugerð nr. 796/1999 um varnir gegn mengun vatns, í þeim tilgangi að viðhalda náttúrulegu ástandi þess og til að vernda það gegn mengun frá mannlegri starfsemi, hefur hinsvegar ekki verið gerð fyrir Grundarfjörð, en sett fram markmið um að það verði gert.
 - Við aðalskipulagsgerðina hafa ekki komið fram upplýsingar um vandamál tengd hljóðvist og er ekki sett fram sérstök stefna um hana.
 - Ekki er sett fram bein stefna um loftgæði en sett er fram stefna um að svæðið verði án mengandi stóriðju og án starfsemi sem getur ógnað hreinleikaímynd Snæfellsness og hagsmunum matvælaframleiðslu. Þá getur stefna um þéttingu byggðar og bættar aðstæður fyrir hjólandi og gangandi skilað sér í færri bílferðum og minni mengun vegna þess.
- **Umferðaröryggi:**
 - Sett er fram stefna um gönguvænan Grundarfjörð. Í því felst m.a. að auðvelda göngur og hjóleiðar sem ferðamáta, heilsurækt og umhverfisvernd. Í þeim tilgangi er mörkuð stefna sem lýtur að betrubótum á gangstéttum, stígum, götum og göturýmum í þéttbýlinu, m.a. m.t.t. öryggis vegfarenda. Einnig með merkingum og umferðarhraða. Áfram er gert ráð fyrir framlengingu Nesvegur til austurs, m.a. til að færa þungaumferð af aðalgötu bæjarins, Grundargötu.³⁷
 - Í tillögunni er einnig sett fram stefna um öruggar og greiðar ökuleiðir í dreifbýli, þ.m.t. að unnið verði að bættu öryggi á þjóðvegi nr. 54, meginhringleiðinni umhverfis Snæfellsnes sem jafnframt er hluti af grunnneti skv. Samgönguáætlun 2011–2022. Á öðrum vegum sveitarfélagsins verði hugað að vegabótum með tilliti til uppbyggingar og þróunar í ferðaþjónustu og landbúnaði.³⁸

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Heilsa og öryggi	Undirþættir: Heilsufar íbúa, náttúruvá, umferðaröryggi, slysaætta, matvælaöryggi			
Tekur tillagan tillit til þeirrar hættu sem stafar af náttúruvá, svo sem snjóflóðum, skriðuföllum, vatnsflóðum, eldgosum, jökulhlaupum, jarðskjálftum og gróðureldum? Tekur tillagan tillit til loftslagsbreytinga, svo sem þar sem þær leiða til breytinga á rennsli eða farvegum jökuláa,	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

³³ Sbr. kafla 5.5 í aðalskipulagstillögu.

³⁴ Sbr. kafla 5.5 í aðalskipulagstillögu.

³⁵ Sbr. kafla 5.5 í aðalskipulagstillögu.

³⁶ Sbr. 7. kafla aðalskipulagstillögu.

³⁷ Sbr. kafla 4.3 og 7.1 í aðalskipulagstillögu.

³⁸ Sbr. kafla 7.1 í aðalskipulagstillögu.

flóðahættu eða sandfoks?				
Stuðlar tillagan að heilnæmi umhverfis með viðeigandi ráðstöfunum varðandi vatnsvernd, vatnsveitu, fráveitu, úrgangsmeðhöndlun, hljóðvist og loftgæði?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Tryggir tillagan að umferðaröryggi, þ.m.t. öruggum aksturs-, hjóla- og gönguleiðum til og frá skólum?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

4.7 Áhrif á náttúruminjar

Stefnumið sem talin eru geta valdið áhrifum á umhverfispáttinn

- **Verndun náttúruminja með alþjóðlegt gildi:**
 - Í tillögunni er gerð grein fyrir vernd Breiðafjarðar skv. lögum nr. 54/1995 og vísað til Verndaráætlun Breiðafjarðar 2014-2019 varðandi ákvæði þar.³⁹ Breiðafjörður nýtur verndar skv. lögum, jafnframt því að vera á skrá Alþjóða fuglaverndarsamtakanna BirdLife International yfir Alþjóðlega mikilvæg fuglasvæði (Important Bird Areas, IBA).
 - Kolgrafafjörður er skilgreindur sem hverfisverndarsvæði en lög um vernd Breiðafjarðar ná til fjara fjarðarins. Kolgrafafjörður og fjörur hans eru mikilvægur viðkomustaður farfugla og bústaður sjófugla.
 - Kirkjufell er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð, en þar búa einkum fyll og hvítmáfur, eða um 20% íslenska hvítmáfastofnsins. Kirkjufell var skilgreint sem hverfisverndarsvæði í fyrra aðalskipulagi en ákvæði verndar voru ekki skýr. Á kynningartíma vinnslutillögu sumarið 2018 verður þetta svæði til nánri skoðunar.
- **Verndun annarra náttúruminja:**
 - Eitt af markmiðum aðalskipulagstillögunnar er að staðinn verði vörður um landslag, lífríki og minjar sem dýrmætan arf.⁴⁰ Hverfisverndarsvæðum er þó ekki fjölgað frá fyrra aðalskipulagi og um svæði á Náttúruminjaskrá eru ekki sett ákvæði umfram þau sem gilda skv. lögum um náttúruvernd.
 - Tillagan skilgreinir aðalgöngu- og reiðleiðir á milli einstakra hluta sveitarfélagsins og til annarra sveitarfélaga sem miða að stýra umferð til varnar viðkvæmri náttúru um leið og möguleikar til að fara um eru tryggðir. Aðalgönguleiðirnar byggja á skoðun á leiðum á útgefnum ferðakortum og leiðum sem ferðamenn hafa skráð stafrænt á Netið. Reiknað er með að nánari stefna um leiðirnar verði mótuð í samhengi við verkefni U24.1 í Svæðisskipulagi Snæfellsness en það snýst um að skilgreina ferðaleiðir, í samvinnu við landeigendur, ferðafélög og aðra hagsmunaaðila.
 - Í tillögunni eru skilgreindir þjóðvegir og þeir aðrir vegir í sveitarfélaginu sem sveitarfélagið gerir að tillögu sinni að séu skráðir í stafrænan kortagrunn Vegagerðarinnar yfir „vegi aðra en þjóðvegi í náttúru Íslands þar sem umferð vélknúinna ökutækja er heimil“, sbr. 32. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013 og 2. mgr. 7. gr. vegalaga, nr. 80/2007. Slík skráning miðar m.a. að verndun náttúru.
 - Í tillögunni er gerð grein fyrir friðlýstum æðavörpum en ekki er sett frekari vernd, s.s. hverfisvernd, á þau svæði umfram það sem er í ákvörðun um friðlýsingu hvers svæðis.
- **Verndun jarðminja:**
 - Fjallað er um samræmi við viðmið um verndun jarðminja í kafla 4.3 um land og sjávarbotn.

³⁹ Sbr. kafla 5.1 í aðalskipulagstillögu.

⁴⁰ Sbr. kafla 5.1 í aðalskipulagstillögu.

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Náttúruminjar	Undirþættir: Friðlýst svæði, svæði í Náttúruverndaráætlun, svæði háð náttúruverndarlögum, önnur svæði á náttúruminjaskrá, hverfisverndarsvæði, aðrar náttúruminjar			
Stuðlar tillagan að verndun náttúruarfleifðar sem hefur sérstakt alþjóðlegt gildi?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að verndun svæða á náttúruminjaskrá og annarra svæða sem falla undir lög um náttúruvernd?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að verndun jarðfræðilega merkilegra svæða og jarðminja og kemur hún í veg fyrir að trjám verði plantað í hraun?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

4.8 Áhrif á menningarminjar

Stefnumið sem talin eru geta valdið áhrifum á umhverfispáttinn

- **Menningarminjar með alþjóðlegt gildi:**
 - Í tillögunni er gerð grein fyrir vernd Breiðafjarðar skv. lögum nr. 54/1995 og vísað til Verndaráætlun Breiðafjarðar 2014-2019 varðandi ákvæði þar. Verndun svæðisins byggir m.a. á verðmæti menningarminja.⁴¹
- **Aðrar menningarminjar:**
 - Fram kemur að fyrir liggur fornleifaskrá fyrir Grundarfjörð með yfir 320 minjastaði með fleiri en 478 fornleifum. Af þessum 478 fornleifum eru 92 taldar hafa hátt minjagildi og 241 fornleifar hafa talsvert minjagildi. Hætta er talin á að 87 fornleifar geti eyðst af manna- eða náttúruvöldum, þar af eru 27 fornleifar sem hafa hátt minjagildi. Taka ber mið af fornleifaskránni við deiliskipulagsgerð og framkvæmdir en öllum fornleifum er óheimilt að „spilla, granda eða breyta, hylja, laga, aflaga eða flytja úr stað nema með leyfi Minjastofnunar Íslands.“⁴²
 - Í tillögunni er markmið um að tekið verði tillit til fornleifa og annarra menningarminja við deiliskipulagsgerð, mannvirkjagerð, skógrækt og aðra landnýtingu. Einnig er stefna um að spornað verði við landbroti vegna ágangs sjávar þar sem fornleifar eru með hátt minjagildi skv. Fornleifaskrá Grundarfjarðarbæjar. Þá er stefnt að því að bæta aðgengi að völdum minjastöðum og merkja minjar skv. tillögum í Fornleifaskránni. Ennfremur að því að hvetja eigendur og ábúendur jarða til að hlúa að fornleifum á landareignum sínum og viðhalda umhverfi þeirra eftir því sem sanngjarnt getur talist.⁴³
 - Í tillögunni er gerð grein fyrir friðlýstum fornleifum og lagt til að fornleifar að Fornu-Lá verði friðlýstar en þar er einn örfárri gangabæja frá síðmiðöldum sem rannsakaðir hafa verið í heild sinni.⁴⁴
- **Bygginararfur og búsetulandslag:**
 - Sett er fram stefna um að staðinn verði vörður um sögulega mikilvægar byggingar í þéttbýlinu og stuðlað að því að þær verði færðar til upprunalegs útlits. Þannig verði gildi þeirra sem kennileiti styrkt um leið og saga bæjarins er varðveitt.⁴⁵

⁴¹ Sbr. kafla 5.1 í aðalskipulagstillögu.

⁴² Sbr. kafla 4.4 í aðalskipulagstillögu.

⁴³ Sbr. kafla 4.4 í aðalskipulagstillögu.

⁴⁴ Sbr. kafla 4.4 í aðalskipulagstillögu.

⁴⁵ Sbr. kafla 4.4 í aðalskipulagstillögu.

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Menningarminjar	Undirþættir: Friðlýstar og aðrar fornleifar, friðuð hús, minjar sem njóta hverfisverndar, önnur menningarverðmæti			
Stuðlar tillagan að verndun menningararfleifðar sem hefur sérstakt alþjóðlegt gildi?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að verndun minja sem falla undir lög um menningarminjar? Stuðlar tillagan að því að menningararfur Snæfellinga sé sýnilegur og aðgengilegur sem víðast?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að verndun byggingararfs? Stuðlar tillagan að verndun gamalla húsa sem bera vitni um byggðasögu svæðisins?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

4.9 Áhrif á landslag

Stefnumið sem talin eru geta valdið áhrifum á umhverfisþáttinn

- **Búsetulandslag og staðarandi:**
 - Sett er fram stefna um að tekið sé mið af því reglubundna götumynstri sem einkennir þéttbýlið. Einnig að við hönnun nýrra stærri bygginga og bygginga á lykilstöðum eins og við gatnamót og í miðbæ verði hugað að því að skapa ný kennileiti um leið og sjónlínur til landslagskennileita eru virtar og þess gætt að byggingarnar falli vel að þeirri byggð sem fyrir er, einkum m.t.t. hæðar húsa. Þá verði hugað að því að skapa ný kennileiti með landslagshönnun eða listaverkum.⁴⁶
 - Í tillögunni er sett fram markmið um að uppbygging, landnýting og umgengi í sveitum taki tillit til einkenna náttúru og búsetulandslags. Þannig verði við deiliskipulagsgerð, mannvirkjagerð og landnýtingu tekið tillit til landslagseinkenna og sérstæðra kennileita.⁴⁷
 - Afmarkað er verslunar- og þjónustusvæði í landi Skerðingsstaða fyrir hótél og gistihýsi. Framkomnar hugmyndir framkvæmdaraðila gera ráð fyrir allt að 100 herbergja hóteli og allt að 5 stakstæðum gistihúsum. Á þessu vinnslustigi hefur deiliskipulag ekki verið unnið, en skipulagsnefnd hefur samþykkt að breyta landnotkun skv. umsókn framkvæmdaraðilanna og veitt þeim heimild til að vinna deiliskipulagstillögu. Hugmyndir þeirra eru lagðar inní aðalskipulagstillöguna eins og þær koma fyrir. Skipulagsskilmálar verða síðan mótaðir nánar eftir kynningartíma vinnslutillögu en tryggja þarf í deiliskipulagi að byggingar falli vel að landslagi, hvað varðar hæð, form, efni og lit. Einnig þarf að standa vörð um lífríki, tryggja aðgengi almennings meðfram vatnsbakka Lárvaðals og að tekið sé tilliti til fornleifa. Hafa þarf samráð við Vegagerðina vegna aðkomu að svæðinu og fjarlægðar frá vegi.
- **Byggðarmynstur frístundabyggðar:**
 - Í tillögunni er lögð áhersla á fallett heildaryfirbragð bygginga á bújörðum og svæðum fyrir frístundabyggð. Byggingar falli vel að landslagi, t.d. með tilliti til hæðar, forms, lita og efnis og búsetuminjar verði virtar.⁴⁸
 - Tillagan heimilar að reist verði allt að 5 stök frístundahús á hverri jörð sem gæti breytt búsetulandslagi tölvuert ef allir jarðareigendur nýta sér heimildina. Í stefnunni er tekið fram að húsin skuli falla vel að þeirri byggð sem fyrir er á jörðinni og vera í samræmi við aðra stefnu tillögunnar og í samræmi við deiliskipulag.⁴⁹
- **Landgæði:**

⁴⁶ Sbr. kafla 4.4 og 8. kafla í aðalskipulagstillögu.

⁴⁷ Sbr. kafla 4.4 í aðalskipulagstillögu.

⁴⁸ Sbr. kafla 4.4 í aðalskipulagstillögu.

⁴⁹ Sbr. kafla 4.4 í aðalskipulagstillögu.

- Sett er fram stefna um að landgæði og ásýnd lands verði bætt með uppgræðslu rofsvæða og lítt eða ógróins lands, einnig með frágangi á fullnýttum efnistökusvæðum og gömlum urðunarstöðum.⁵⁰
- Tillagan markar stefnu um jarðvegsvernd og að skógrækt og landgræðsla miði að því að bæta landgæði, binda kolefni, mynda skjól og bæta útivistaraðstöðu um leið og sköpuð er ný auðlind.⁵¹

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Landslag - náttúrulegt og menningarlegt	<i>Undirþættir: Víðerni, ósnortið/náttúrulegt yfirbragð, fjölbreytileiki landslags, andstæður í landslagi, sérstaða/fágæti</i>			
Stuðlar tillagan að vandaðri mótun umhverfis og mannvirkjagerðar sem tekur mið af landslagi og staðhættum og styrkir sérkenni og staðaranda Snæfellsness? Stuðlar tillagan að fallegu heildaryfirbragði bygginga á bújörðum og svæðum fyrir frístundabyggð? Stuðlar tillagan að því að hæð bygginga falli vel að umhverfi sínu?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Miðar tillagan að afmörkuðum en samfelldum frístundabyggðarsvæðum sem gefa notendum þeirra kost á góðum tækifærum til útiveru um leið og gætt er að því að frístundabyggðin skerði ekki mikilvæg eða viðkvæm svæði með tilliti til landbúnaðar eða náttúruverndar?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að bættum landgæðum og ásýnd lands með uppgræðslu rofsvæða og lítt eða ógróins lands og með frágangi á fullnýttum efnistökusvæðum og gömlum urðunarstöðum?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

4.10 Áhrif á hagræna og félagslega þætti

Stefnumið sem talin eru geta valdið áhrifum á umhverfispáttinn

- **Íbúðarhúsnæði**
 - Aðalskipulagstillagan miðar að því að íbúðarbyggð í þéttbýli og dreifbýli svari húsnæðisþörfum íbúa sem best og nýti vel þau grunnkerfi sem fyrir eru. Tryggt verði nægt magn lóða til byggingar íbúðarhúsnæðis m.v. áætlaða íbúðapróun og þarfir hverju sinni. Gert verði ráð fyrir fjölbreyttum húsagerðum og íbúðastærðum við deiliskipulagsgerð til að mæta þörfum ólíkra aldurshópa og fjölskyldustærða. Sérstök áhersla verði á lóðir fyrir minna íbúðarhúsnæði, sérbýli eða fjölbýli, sem er hagkvæmt í byggingu.
- **Landbúnaður og tilheyrandi matvælaframleiðsla**
 - Tillagan fylgir eftir stefnu svæðisskipulags Snæfellsness um að svæðið sé án mengandi stóriðju og án starfsemi sem getur ógnað hreinleikaímynd svæðisins og hagsmunum matvælaframleiðslu.⁵²
 - Í tillögunni er gert ráð fyrir svigrúmi til að stunda margvíslegar aukabúgreinar á landbúnaðarsvæðum, innan tiltekinna tilgreindra marka. Þar getur t.d. verið um að ræða gististaði, púttvelli, tjaldsvæði, heimarafstöðvar, smávirkanir, ninniháttar fiskeldisstöðvar og ýmiss konar smáíðnað og framleiðslu á landbúnaðarsvæðum, einkum úr hráefni af svæðinu.⁵³
- **Sjávarútvegur, tilheyrandi matvælaframleiðsla og önnur athafnastarfsemi**

⁵⁰ Sbr. kafla 4.4 í aðalskipulagstillögu.

⁵¹ Sbr. kafla 5.1 og 6.4 í aðalskipulagstillögu.

⁵² Sbr. kafla 6.1 í aðalskipulagstillögu.

⁵³ Sbr. kafla 6.4 í aðalskipulagstillögu.

- Tillagan fylgir eftir stefnu svæðisskipulags Snæfellsness um að svæðið sé án mengandi stóriðju og án starfsemi sem getur ógnað hreinleikaímynd svæðisins og hagsmunum matvælaframleiðslu.⁵⁴
- Tillagan gerir ráð fyrir svigrúmi til aukinnar hafnsækinna starfsemi sem verði þjónað sem best, m.a. með því að umferðarleiðir til og frá Grundarfjarðarhöfn verði greiðar og öruggar og miðbær, hafnarsvæði og íbúðarsvæði spili vel saman. Gert er ráð fyrir framlengingu Norðurgarðs til austurs og nýjum viðlegukanti. Við framkvæmdina eykst viðlegupláss hafnarinnar, við aukið dýpi, og til verður athafnasvæði sem ætlað er höfninni sjálfri, alls um 4500 m². Einnig er gert ráð fyrir landfyllingu norður af Norðurgarði austan Nesvegjar undir lóðir fyrir athafnastarfsemi. Þá er samhliða framlengingu Nesvegjar til suðurs, gert ráð fyrir landfyllingu sunnan við Miðgarð, allt að Grafargilsá, ef þörf fyrir athafnahúsnæði kallar á. Með framkvæmdunum skapast betri tenging frá Suðurgarði og frá iðnaðarsvæði austan þéttbýlis við aðalhafnarsvæðið í norðurhlutanum. Um leið og greitt er fyrir umferð og þungaflutningum að og frá höfn er þungaumferð beint úr íbúðahverfum og öryggi þar með aukið.⁵⁵
- Í tillögunni er Framnes í þéttbýlinu skilgreint sem athafnasvæði fyrir hreinleg verkstæði, matvælaframleiðslu, vörugeymslur og léttan ómengandi iðnað. Einnig verði heimilt að reka gistingu og veitingastarfsemi á svæðinu og ýmskonar þjónustu fyrir fyrirtæki og íbúa. Þegar landfylling á hafnarsvæði, sunnan Miðgarðs, hefur verið gerð, verði starfsemi sem krefst mikils landrýmis gefinn kostur á landrými þar, s.s. flutningastarfsemi og vörugeymslur. Gert er ráð fyrir að netagerð og húsnæði hennar sé víkjandi. Ef húsið stendur áfram í einhvern tíma eftir að netagerð hefur verið flutt, verði heimilt að nýta það fyrir ýmskonar menningarstarfsemi, s.s. tónleikahald, listasmiðjur og markaði. Gert er ráð fyrir stækkun lóðar nr. 2 við Sólvelli vegna byggingar fiskvinnsluhúss G.Run. og breytinga á lóð, í samræmi við deiliskipulag fyrir Sólvallareit samþykkt af bæjarstjórn og birt í janúar 2018. Starfsemi á lóðinni samrýmist breytingum á Framnessreitnum úr iðnaðarsvæði í athafnasvæði.⁵⁶
- **Ferðaþjónusta**
 - Tillagan miðar að því að búa vel í hagin fyrir þróun ferðaþjónustu þannig að hún geti dafnað. Með það að markmiði er gert ráð fyrir góðu vaxtarými fyrir þróun gisti-, veitinga- og afþreyingarþjónustu í kjarna þéttbýlis Grundarfjarðar.⁵⁷ Einnig er miðar stefna um umhverfi og auðlindanýtingu⁵⁸ miðar m.a. að því að staðinn verði vörður um landslags- og náttúrusérkenni og menningararfleifð sem eru hluti af aðdráttarafli sveitarfélagsins og þar með sá grunnur sem ferðaþjónusta byggir á. Þá er gert ráð fyrir að tengsl landbúnaðar og ferðaþjónustu verði eflað sérstaklega með það fyrir augum að auka notkun á landbúnaðarafurðum af svæðinu. Ennfremur er stefnt að því að fjölga vönduðum og áhugaverðum áningarstöðum.⁵⁹
 - Sett er fram stefna um að gott svigrúm veri fyrir gistiþjónustu um leið og friður í íbúðarhverfum verði tryggður. Settar eru reglur um gististaði (heimagistingu og aðra flokka gististaða) í þessum tilgangi.⁶⁰
 - Sett er fram stefna um að Framnesið styrkist sem svæði fyrir ferðaþjónustu og aðra þjónustu í bland við hreinlega athafnastarfsemi. Þar verði heimilt að reisa hótél eða aðra byggingar tengda ferðaþjónustu á Framnesi. Einnig að byggja við og breyta húsnæði að Sólvöllum 13 þar sem nú er rekið farfuglaheimili. Við deiliskipulagsgerð verði hugað að því að nýta lóðir næst sjávarbakka fyrir starfsemi sem hefur hag af útsýni.⁶¹
 - Afmarkað er verslunar- og þjónustusvæði í landi Skerðingsstaða fyrir hótél og gistihýsi. Framkomnar hugmyndir framkvæmdaraðila gera ráð fyrir allt að 100 herbergja hóteli og allt að 5

⁵⁴ Sbr. kafla 6.1 í aðalskipulagstillögu.

⁵⁵ Sbr. kafla 8.2 í aðalskipulagstillögu.

⁵⁶ Sbr. kafla 8.3 í aðalskipulagstillögu.

⁵⁷ Sbr. kafla 8.1 og 8.3 í aðalskipulagstillögu.

⁵⁸ Sbr. 5. kafla aðalskipulagstillögu.

⁵⁹ Sbr. kafla 6.3 í aðalskipulagstillögu.

⁶⁰ Sbr. kafla 6.3 í aðalskipulagstillögu.

⁶¹ Sbr. kafla 8.3 í aðalskipulagstillögu.

stakstæðum gistihúsum.⁶² Á þessu vinnslustigi hefur deiliskipulag ekki verið unnið, en skipulagsnefnd hefur samþykkt að breyta landnotkun skv. umsókn framkvæmdaraðilanna og veitt þeim heimild til að vinna deiliskipulagstillögu. Hugmyndir þeirra eru lagðar inní aðalskipulagstillöguna eins og þær koma fyrir. Skipulagsskilmálar verða síðan mótaðir nánar eftir kynningartíma vinnslutillögu en tryggja þarf í deiliskipulagi að byggingar falli vel að landslagi, hvað varðar hæð, form, efni og lit. Einnig þarf að standa vörð um lífríki, tryggja aðgengi almennings meðfram vatnsbakka Lárvaðals og að tekið sé tilliti til fornleifa. Hafa þarf samráð við Vegagerðina vegna aðkomu að svæðinu og fjarlægðar frá vegi.

- *Önnur þjónusta*

- Í tillögunni er gert ráð fyrir góðu rými fyrir samfélagsþjónustu, aukna starfsemi stofnana sem fyrir eru og nýja þjónustu. Stofnanir fyrir samfélagsþjónustu hafi rými til að stækka og þróast. Rými sé fyrir frekari skólastarfsemi í grennd við grunnskóla, t.d. ef áfram verður haldið á þeirri braut að auka samstarf skóla og samþætta stjórnun þeirra. Gert er ráð fyrir nýju safnaðarheimili við Grundarfjarðarkirkju. Sögumiðstöð verði tryggt rými til stækkunar og/eða þróunar á starfsemi sinni. Gott aðgengi sé að samfélagsþjónustu fyrir fatlaða og aðra með skerta færni til daglegra hluta, fyrir akandi, gangandi og hjólandi.⁶³

- *Grunnkerfi*

- Í tillögunni er lögð áhersla á að byggja í eyður í byggðinni til að nýta grunnkerfi sem best og skapa heildstæðari byggð með sem stystum vegalengdum í þjónustu, með fjárhagslega hagsmuni íbúa og bæjarsjóðs í huga. Sérstök áhersla verði á að nýta óbyggðar lóðir og fullbyggja hverfi áður en ráðist er í ný hverfi eða nýframkvæmdir við grunnkerfi með tilheyrandi kostnaði.⁶⁴
- Líkt og fyrra aðalskipulag gerir tillagan fyrir nýrri tengibraut á landfyllingu á suðurhluta hafnarsvæðis, í þeim tilgangi að bæta aðgengi að hafnarsvæði sem fyrirhugað er að stækka og tengingu milli suður- og norðurhluta hafnarsvæðis, sem og til að létta á þungaumferð af Grundargötu (Snæfellsnesvegi 54) í gegnum miðbæinn.⁶⁵
- Sett er fram stefna um að hlúai að göngu og hjóleiðum sem fararmáta í daglegum ferðum íbúa. Annarsvegar verði það gert með góðum gangstéttum í aðlaðandi göturýmum og hinsvegar með sérstökum stígum sem stytta leiðir til helstu vinnustaða, þjónustustofnana og miðbæjar.⁶⁶
- Sett er fram stefna um að bílastæði tryggi gott aðgengi að heimilum, þjónustu og vinnustöðum og eru tilgreindar reglur í þeim efnum.⁶⁷
- Sett er fram markmið um hagkvæm og skilvirk veitukerfi og að áhrif þeirra á umhverfið verði lágmörkuð. Ákvarðanir um landnotkun taki m.a. tillit til hagkvæmni og tæknilegra forsenda í uppbyggingu þjónustukerfa. Leitast verði við að nýta þau grunnkerfi sem fyrir eru sem best, t.d. með þéttingu byggðar í þéttbýli þar sem það á við.⁶⁸
- Stefnt að að því að flutningskerfi raforku styrkist enn frekar og að við endurnýjun lína sé miðað við að leggja jarðstrengi í stað lína þar sem það er mögulegt.⁶⁹
- Gert er ráð fyrir að nýting jarðhita til húshitunar verði skoðuð enn frekar og haldið áfram rannsóknum á jarðvarma og leitað leiða til að nýta hann til húshitunar í Grundarfirði. Þannig er áfram er gert ráð fyrir vinnslusvæði í Berserkseyrarodda fyrir virkjun jarðhitavatns og heitavatnslögn/aðveituæð inni í þéttbýli.⁷⁰

⁶² Sbr. kafla 6.3 í aðalskipulagstillögu.

⁶³ Sbr. kafla 4.1 í aðalskipulagstillögu.

⁶⁴ Sbr. kafla 4.1 í aðalskipulagstillögu.

⁶⁵ Sbr. kafla 7.1, 8.1 og 8.2 í aðalskipulagstillögu.

⁶⁶ Sbr. kafla 4.3, 7.1 og 8.1 í aðalskipulagstillögu.

⁶⁷ Sbr. kafla 7.1 í aðalskipulagstillögu.

⁶⁸ Sbr. kafla 7.2 í aðalskipulagstillögu.

⁶⁹ Sbr. kafla 7.2 í aðalskipulagstillögu.

⁷⁰ Sbr. kafla 6.1 og 7.2 í aðalskipulagstillögu.

- Tillagan miðar að því að tryggja gæði og framboð neysluvatns gert er ráð fyrir stækkun vatnsverndarsvæða.⁷¹ Gert er ráð fyrir nýrri stofnað vatnsveitu í áformaðri landfyllingu á hafnarsvæði H1 til að þjóna atvinnustarfsemi á svæðinu.⁷²
- Stefnt er að því að koma fráveitumálum í gott horf með því að safna skolpi í þéttbýlinu saman með sniðræsum í eina dælustöð í Torfabót eða á austanverðu Framnesi, og dælt þaðan út frá stórstraumsfjöru. Heimilt er að staðsetja dælustöðina á athafnasvæðinu í samræmi við útfærslu í deiliskipulagi. Stefnt verði að því að ofanvatni, svo sem regnvatni af þökum, verði miðlað í jarðveg í stað fráveitukerfis, eftir aðstæðum og því sem unnt er. Í dreifbýli verði fráveitumálum komið í fullnægjandi horf.
- Sett er fram stefna um öflug fjarskipti í sveitarfélaginu, þ.m.t. frekari lagningu ljósleiðara.⁷³
- Gert er ráð fyrir að áfram verði möguleiki til lendinga minni flugvéla í sveitarfélaginu. Flugvelli í landi Akurtraða verði viðhaldið þannig að hann uppfylli öryggiskröfur fyrir einkaflug.⁷⁴

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Hagrænir og félagslegir þættir	Undirþættir: Atvinnulíf, íbúapróun, þjónusta, samgöngur, fjarskipti, menntun			
Styður tillagan og styrkir samfélag með því að beina vexti að þeim kjörnum sem fyrir eru?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Tekur tillagan mið af fyrirsjáanlegum húsnæðisþörfum samfélagsins og lýðfræðilegum breytingum til framtíðar? Stuðlar tillagan að fjölbreyttum húsnæðiskostum, svo sem hvað varðar húsagerðir og stærðir fyrir alla þjóðfélagshópa?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að möguleikum á fjölbreyttri og hagkvæmri nýtingu landbúnaðarlands í sátt við umhverfið? Stuðlar tillagan að nýtingu hlunninda með sjálfbærum hætti? Stuðlar tillagan að því að land sem hentar vel til ræktunar verði almennt ekki ráðstafað til annarra nota með óafturkræfum hætti?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Styður tillagan við hlutverk Snæfellsness sem matvælaframleiðslusvæðis? Tryggir tillagan nægt framboð af lóðum, á svæðum sem henta vel undir matvælaframleiðslu? Veitir tillagan möguleika á svæðum þar sem almenningi býðst að rækta eigin matjurtir?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að eflingu ferðaþjónustu í dreifbýli um leið og gætt er að því að varðveita þau gæði sem eru undirstaða ferðaþjónustu? Stuðlar tillagan að því að ávinningur samfélagsins af ferðalögum um Snæfellsnes dreifist sem víðast og komið sé í veg fyrir ofalag á einstaka staði?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að greiðum, öruggum og vistvænum samgöngum og fjölbreyttum ferðamátum?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að tryggjum fjarskiptum í sátt við náttúru og landslag?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

⁷¹ Sbr. kafla 5.2 í aðalskipulagstillögu.

⁷² Sbr. kafla 5.2 og 8.2 í aðalskipulagstillögu.

⁷³ Sbr. kafla 7.4 í aðalskipulagstillögu.

⁷⁴ Sbr. kafla 7.5 í aðalskipulagstillögu.

4.11 Áhrif á útivist og íþróttir

Stefnumið sem talin eru geta valdið áhrifum á umhverfispáttinn

- *Útivistarmöguleikar*
 - Tillagan myndar að því að göngu- og hjólaleiðir í þéttbýlinu myndi þéttrið net sem aðlaðandi og auðvelt er að fara um allan ársins hring. Gangstéttar verði bættar og gerðar samfelldar sem víðast, einkum á þeim leiðum sem skilgreindar eru sem stofnleiðir og tengileiðir. Gerðir verði stígar þar sem þá vantar til að leiðirnar verði samfelldar. Þveranir yfir götur verði gerðar sem öruggastar með merkingum eða yfirborðsfrágangi. Hjólasterðum verði komið fyrir við stofnanir, í miðbæ og á helstu áningarstöðum. Við endurnýjun gatna eða aðrar framkvæmdir í göturýmum verði hugað að því að breikka gangstéttir á stofn- og tengileiðum til að gera þær aðgengilegri fyrir barnavagna og hjólreiðar. Einnig verði hugað að því að afmarka sérstakar hjólareinar í götum þar sem því verður við komið. Leiðir sem mynda hringi í neðri og efri hluta bæjarins og tengja saman helstu græn svæði, verði mótaðar sem helstu útivistarleiðir. Á þeim verði komið fyrir áningarstöðum með bekkjum og æfingatækjum og umhverfi þeirra hannað t.d. með tilvísun í sjó og land/sveit.⁷⁵
 - Í dreifbýli sveitarfélagsins er gert ráð fyrir neti áhugaverðra gönguleiða. Á sveitarfélagsupprætti er skilgreind gönguleið, strandleið, eftir sveitarfélaginu endilöngu meðfram strönd eða í grennd hennar. Gönguleiðin er hugsuð til að bæta öryggi gangandi vegfarenda og upplifun þeirra af því að ferðast um svæðið. Heimilt er að ákveða á framkvæmdaleyfisstigi hvorum megin vegar leiðin liggur en hún er almennt sýnd ofan vegar. Á leiðinni er heimilt að setja upp litla áningarstaði, t.d. með aðstöðu til að borða nesti, njóta útsýnis og skoða lífríki. Auk strandleiðar eru á sveitarfélagsupprætti skilgreindar aðalgönguleiðir sem eru lengri leiðir milli einstakra hluta sveitarfélagsins, leiðir sem tengja það við önnur sveitarfélög og leiðir þar sem talið er brýnt að stýra umferð vegna viðkvæmrar náttúru eða tryggja möguleika til að fara um. Aðalgönguleiðirnar byggja á skoðun á leiðum á útgefnum ferðakortum og leiðum sem ferðamenn hafa skráð stafrænt á Netið.⁷⁶
 - Tillagan skilgreinir aðalreiðleið eftir sveitarfélaginu endilöngu sem er hugsuð sem hluti af reiðleið umhverfis Snæfellsnes. Auk þeirrar leiðar eru skilgreindar aðalleiðir á milli meginhluta sveitarfélagsins og yfir Snæfellsnesfjallgarðinn frá norðri til suðurs.⁷⁷
 - Skilgreind er hjólaleið eftir sveitarfélaginu endilöngu meðfram Snæfellsnesvegi og er hún hugsuð sem hluti af hjólaleið umhverfis Snæfellsnes.⁷⁸
 - Gert er ráð fyrir að sjávarbakki Framness og Torfabót verði aðlaðandi útivistarsvæði með gönguleið og bekkjum. Svæðið í Torfabót verði mótað fyrir margvíslega útivist; bæði hreyfingu og afslóppun. Þegar úrbótum í fráveitumálum er lokið⁷⁹, verði ströndin í Torfabót gerð aðgengileg til sjóbaða og þar verði aðstaða fyrir sjósport á borð við kajak og sjóbretti.⁸⁰
- *Íþróttaaðstaða*
 - Tillagan miðar að góðum aðstæðum til að stunda útiþróttir. Stefnt er að því að vinna áfram að uppbyggingu íþróttavallar og nærliggjandi svæðis sem nýtist til fjölbreyttrar íþróttaiðkunar, einkum knattspyrnu og frjálsíþróttar. Skíðasvæðið verði framlengt til suðurs og lagður nýr akvegur að því vestan megin frá. Gert er ráð fyrir nýju skíðasvæði, talsvert sunnan Nónkúlu og upp undir Eldhömrum. Svæðið er hugsuð sem framhald af neðra skíðasvæði, en tenging þeirra hefur þó ekki verið skilgreind. Í Torfabót verði komið upp strandútivistarsvæði með aðstöðu fyrir kajak, sjósund, strandbað, útigrill eða annað í þeim dúr. Gert er ráð fyrir uppbyggingu mannvirkja; aðstöðuhúss og umhverfis þess, á skotæfingasvæði í Hrafnkelsstaðabotni. Til skoðunar er að gera ráð fyrir nýju svæði fyrir tómstundabúskap sunnanvert við hesthúsahverfi.⁸¹

⁷⁵ Sbr. kafla 4.3 og 8.1 í aðalskipulagstillögu.

⁷⁶ Sbr. kafla 7.2 í aðalskipulagstillögu.

⁷⁷ Sbr. kafla 7.2 í aðalskipulagstillögu.

⁷⁸ Sbr. kafla 7.2 í aðalskipulagstillögu.

⁷⁹ Sbr. kafla 7.4 í aðalskipulagstillögu.

⁸⁰ Sbr. kafla 8.3 í aðalskipulagstillögu.

⁸¹ Sbr. kafla 4.3 í aðalskipulagstillögu.

- **Skólalóðir**
 - Í tillögunni er stefna um að náms- og starfsumhverfi barna og ungmenna verði vandað, vel sé að þeim búið og fjölbættum þörfum þeirra mætt. Skólalóðir verði vel úr garði gerðar fyrir leik og útiveru og hönnun þeirra og umhverfismótun sé tengd við sögu og sérkenni Snæfellsness. Stutt verði við möguleika allra skólastiga til að nýta sér útikennslu til að styrkja þekkingu þeirra um sérstöðu svæðisins, náttúru- og menningararf.⁸²

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Útivist og íþróttir	Undirþættir: Aðgengi og möguleikar til útivistar og íþróttar			
Stuðlar tillagan að heilnæmu umhverfi sem veitir möguleika til fjölbreyttrar útiveru?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að góðri aðstöðu til iðkunar margvíslegra íþróttar?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Stuðlar tillagan að því að skólalóðir verði vel úr garði gerðar fyrir leik og útiveru og að hönnun þeirra og umhverfismótun verði tengd við sögu og sérkenni Snæfellsness?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

4.12 Byggðarmynstur

Stefnumið sem talin eru geta valdið áhrifum á umhverfisþáttinn

- **Dreifing byggðar, þéttleiki og blöndun**
 - Í tillögunni er lagt til að uppbygging íbúðarhúsnæðis verði fyrst og fremst í þéttbýlinu en í dreifbýli verði heimilt að reisa stök íbúðarhús í samræmi við stefnu um landbúnaðarsvæði. Innan þéttbýlis er lögð áhersla á að deiliskipuleggja og þróa svæði til íbúðarbygginga í og nálægt miðbæ, með blöndun byggðar, m.a. með möguleika á þjónustustarfsemi á jarðhæð og íbúðum á efri hæð(um). Þá er lögð áhersla á að byggja í eyður í byggðinni til að nýta grunnkerfi sem best og skapa heildstæðari byggð með sem stystum vegalengdum í þjónustu, með fjárhagslega hagsmuni íbúa og bæjarsjóðs í huga. Sérstök áhersla verði á að nýta óbyggðar lóðir og fullbyggja hverfi áður en ráðist er í ný hverfi eða nýframkvæmdir við grunnkerfi með tilheyrandi kostnaði.⁸³
 - Stefna tillögunnar er að iðnaðar- og athafnastarfsemi verði beint í þéttbýli nema þeirri sem beint tengist búskap eða nýtingu staðbundinna auðlinda.⁸⁴
- **Vaxtarmörk þéttbýlis**
 - Mörk þéttbýlis eru dregin út frá því sjónarmiði að skýr skil séu á milli bæjar og sveitar og að byggðin þróist mest innan þéttbýlismarka.

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Byggðarmynstur	Undirþættir: Einkenni byggðar, s.s. þéttleiki og yfirbragð, tengsl við þjónustu og opin svæði			
Stuðlar tillagan að sjálfbærri þróun þéttbýlisstaða með þétttri, samfelldri byggð, endurskipulagningu vannýttra svæða og eflingu nærsamfélags? Stuðlar	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

⁸² Sbr. kafla 4.2 í aðalskipulagstillögu.

⁸³ Sbr. kafla 8.1 í aðalskipulagstillögu.

⁸⁴ Sbr. kafla 6.1 í aðalskipulagstillögu.

tillagan að því að þetta byggð og blanda atvinnustarfsemi, verslun og þjónustu, og tengja við íbúðarbyggð í þágu sjálfbærni daglegs lífs og aukinna lífsgæða?				
Skilgreinir tillagan vaxtarmörk þéttbýlis með það fyrir augum að efla það og standa vörð um verðmæt náttúrusvæði og landbúnaðarland?	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né

4.13 Heildaráhrif aðalskipulagstillögunnar á alla umhverfispætti

Mat á samræmi við umhverfisviðmið

Drög að heildarmati eru eftirfarandi:

Umhverfispáttur	Er tillagan í samræmi við umhverfisviðmið?			
Loft og veðurfar	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Vatn og sjór	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Land og sjávarbotn	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Vistkerfi	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Orkulindir	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Heilsa og öryggi	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Náttúruminjar	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Menningarminjar	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Landslag, byggðarmynstur og yfirbragð byggðar	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Hagrænir og félagslegir þættir	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Útivist og íþróttir	já, verul.	já, óverul.	nei	hv.né
Heildarsamræmi	Já		nei	hv.né

Samkvæmt matinu telst aðalskipulagstillagan í heild sinni í samræmi við öll umhverfisviðmið og því telst hún hafa jákvæð áhrif á umhverfi og samfélag.

4.14 Vöktun

Ekki þykir tilefni til að vakta tiltekna umhverfispætti vegna stefnu aðalskipulagstillögunnar.

5 ÚTDRÁTTUR

Verður birtur í tillögu til auglýsingar skv. 31. gr. skipulagslaga og 7. gr. laga um umhverfismat áætlana.

6 VIÐAUKI: UMHVERFISVIÐMIÐ

Uppbygging lista yfir viðmið og matsspurningar

Umhverfispáttur og undirþættir	
Viðmið	Vísað er í eftirtalda flokka áætlana með skammstöfunum: - AES: Alþjóðasamningar og evrópskar samþykktir. - LSK: Landsskipulagsstefna - ÖSL: Önnur stefna á landsvísu (önnur en LSK) - SSK: Svæðisskipulag Snæfellsness 2014-2026. Aðeins eru tekin með þau viðmið sem talin eru varða efni og umfang aðalskipulagstillögunnar.
Mats-spurningar	Hér eru settar fram spurningar út frá viðmiðunum. Ef svar við þeim er jákvætt telst skipulagstillagan hafa jákvæð áhrif. Ef svarið er neikvætt eru áhrifn neikvæð. Ef spurningin á ekki við viðkomandi tillögu þá er merkt við á ekki við (á.e.v.)

Viðmið fyrir hvern umhverfispátt úr viðeigandi stefnuskjöllum, ásamt matsspurningum út frá þeim

Andrúmsloft og veðurfar		
Undirþættir: Gróðurhúsaáhrif		
Viðmið	AES	Stemmt verði stigu við auknum gróðurhúsaáhrifum með því að draga úr útstreymi
	ÖSL	gróðurhúsalofttegunda af manna völdum og vernda og auka viðtaka og geyma (þ.e. lífmassa, skóga, höf og önnur vistkerfi á landi, á ströndum og í hafi) fyrir gróðurhúsalofttegundir.
	SSK	U20 Snæfellsnes sé án mengandi stóriðju og án starfsemi sem getur ógnað hreinleikaímynd svæðisins og hagsmunum matvælaframleiðslu.
Mats-spurningar	Stuðlar tillagan að minna útstreymi gróðurhúsalofttegunda?	
	Verndar eða eykur tillagan viðtaka og geyma fyrir gróðurhúsalofttegundir?	
	Styður tillagan við hreinleikaímynd Snæfellsness eða hagsmuni matvælaframleiðslu þar?	

Yfirborðsvatn, grunnvatn, strandsvæði		
Undirþættir: Vatnsgæði, vatnsbúskapur, strandsjór		
Viðmið	LSK	Gætt verði að álagi á vatn og vatnsvernd.
	SSK	U4 Nýting vatns, jarðefna, gróðurs og annarra náttúruauðlinda sé með sjálfbærum hætti. U17 Aðgengi að fersku og heilnæmu vatni, til manneldis og matvælaframleiðslu, sé ávallt tryggt, a.m.k. í þéttbýli. U17.1 Tryggja vatnsverndarsvæðum sveitarfélaga nægilegt rými í aðalskipulagi. Tryggja möguleika til stækkunar þeirra (aukningar vatns). U18 Nýting vatnsauðlinda sé sjálfbær og umgengni um þær til fyrirmyndar.
Mats-spurningar	Stuðlar tillagan að verndun vatnsgæða og góðri umgengi um vatnsauðlindir?	
	Tryggir tillagan nægjanlegt rými vatnsverndarsvæða til mögulegrar stækkunar þeirra?	
	Styður tillagan við hreinleikaímynd Snæfellsness eða hagsmuni matvælaframleiðslu þar?	

Land og sjávarbotn		
Undirþættir: Jarðmyndanir, jarðvegur, jarðhitasvæði		
Viðmið	LSK	4.1 Sjálfbær nýting auðlinda: Skipulag nýtingar á haf- og strandsvæðum grundvallist á heildarsýn á málefni hafsins þar sem viðhaldið verði heilbrigði, líffræðilegri fjölbreytni og framleiðslugetu hafsins. Skipulagsákvæðanir um staðbundna nýtingu á haf- og strandsvæðum byggist á vistkerfisnálgun og stuðli þannig að viðhaldi vistkerfa og sjálfbærri nýtingu auðlinda.
	SSK	U10 Jarðfræðilega merkileg svæði og fallegar jarðminjar séu verndaðar. U10.2 Afmarka í aðalskipulagi merkileg og viðkvæm svæði m.t.t. jarðfræði og setja skilmála um landnotkun, mannvirkjagerð og umgengni, sem miða að því að viðhalda sérkennum þeirra, t.d. með því að beita hverfisverndun eða friðun eftir því sem við á. Dæmi um slík svæði eru: Berserkjahraun, setlögin í Búlandshöfða, Hraunsfjörður, Gerðuberg og Drápuhlíð. U10.3 Marka stefnu um skógrækt í aðalskipulagi sem tekur tillit til merkra jarðminja. Ekki verði plantað í hraun Mörk slíkra svæða verði dregin í aðalskipulagi sveitarfélaganna. U10.4 Kortleggja núverandi möguleg efnistökusvæði og marka stefnu í aðalskipulagi um nýtingu þeirra og frágang, m.t.t. annarrar landnotkunar og stefnu svæðisskipulagsins um LANDSLAG. U10.5 Ganga frá námum sem ekki eru lengur í notkun.
Mats-spurningar		Stuðlar tillagan að því að viðhald heilbrigði, líffræðilegri fjölbreytni og framleiðslugetu hafsins?
		Stuðlar tillagan að verndun jarðfræðilega merkilegra svæða og jarðminja og kemur hún í veg fyrir að trjám verði plantað í hraun?
		Tryggir tillagan frágang náma sem ekki eru lengur í notkun?

Vistkerfi		
Undirþættir: Vistgerðir og/eða búsvæði, gróðurfar, dýralíf, líffræðileg fjölbreytni		
Viðmið	AES	Allir villtir fuglar skulu verndaðir. Stjórnvöld mega veita undanþágu frá þessari almennu reglu í þágu vísinda og menntunar, og hvað varðar vargfugla. Alþjóðasamþykkt um fuglavernd, (París 1950).
		Markmið samningsins er að stuðla að verndun og skynsamlegri nýtingu votlendissvæða í heiminum, sérstaklega sem lífsvæði fyrir votlendisfugla. Ekkert svæði á Snæfellsnesi hefur verið tilnefnt á skrá samningsins yfir alþjóðlega mikilvæg votlendissvæði. (Samþykkt um votlendi sem hafa alþjóðlegt gildi, einkum fyrir fuglalíf, Ramsar 1971).
		Gera ber nauðsynlegar ráðstafanir til að viðhalda, eða aðlaga, stofnstærð villtra dýra og plantna, í samræmi við vistfræðilegar, vísindalegar og menningarlegar kröfur. (Samningur um verndun villtra plantna og dýra og lífsvæða í Evrópu, Bern 1979).

	SSK	U11 Fjölbreytni fuglalífs og gróðurs viðhaldist. U11.1 Afmarka í aðalskipulagi merkileg og viðkvæm búsvæði fugla og gróðurs og setja skilmála um landnotkun, nýtingu, mannvirkjagerð og umgengni, sem miða að því að viðhalda heilbrigði vistkerfa og líffræðilegri fjölbreytni t.d. með því að beita hverfisverndun eða friðun eftir því sem við á. U11.2 Stemma stigu við útbreiðslu minks, tófu og annars vargs og koma í veg fyrir að lúpína og aðrar ágengar tegundir breiðist yfir gróðurlendi og ræktað land. Fara jafnframt varlega í notkun framandi tegunda sem ekki eru sérkennandi fyrir Snæfellsnes. U11.3 Marka stefnu um skógrækt í aðalskipulagi, í samvinnu við skógræktarfélag og Vesturlandsskóga, sem tekur tillit til verðmætra fuglasvæða og gróðurlenda. U11.4 Vernda náttúrulega birkiskóga, s.s. Sauraskóg. U11.5 Koma í veg fyrir ofalag á viðkvæmum svæðum vegna beitar eða umferðar. U11.6 Vernda óröskuð votlendi og endurheimta votlendi þar sem mögulegt er og ekki er lengur áformað að rækta á svæðinu. Endurheimt verði þó skoðuð m.t.t. stefnu um varðveislu verðmæts landbúnaðarlands, sbr. markmið U11.7 Spilla ekki fjörum og hreinsa þær reglulega.
Mats-spurningar		Stuðlar tillagan að því að viðhalda heilbrigði vistkerfa og líffræðilegri fjölbreytni, ekki síst fuglalífs og gróðurs? Stuðlar tillagan að verndun villtra fugla? Stuðlar tillagan að því að ekki verði ofalag á viðkvæmum svæðum vegna beitar eða umferðar? Stuðlar tillagan að verndun óraskaðra votlenda og að endurheimts votlendis þar sem mögulegt er og ekki er lengur áformað að rækta, að teknu tilliti til varðveislu verðmæts landbúnaðarlands? Miðar tillagan að því að stemma stigu við útbreiðslu lúpínu og annarra ágengra tegunda yfir gróðurlendi og ræktað land? Stuðlar tillagan að verndun náttúrulegra birkiskóga? Kemur tillagan í veg fyrir að fjörum verði spilt?

Orkulindir		
Undirþættir: Endurnýjanlegir orkugjafar, orkunýtni, notkun jarðefnaeldsneytis		
Viðmið	LSK	2.5 Orkumannvirki og örugg afhending raforku í sátt við náttúru og umhverfi: Skipulag gefi kost á að nýta orkulindir í dreifbýli með sjálfbærni og umhverfisvernd að leiðarljósi. Jafnframt gefi skipulag kost á uppbyggingu flutningsmannvirkja raforku sem tryggji örugga afhendingu raforku. Mannvirki vegna orkuvinnslu og orkuflutnings falli sem best að landslagi og annarri landnotkun. 2.5.1 Orkunýting og raforkuflutningur í skipulagsáætlunum: Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði tekin afstaða til möguleika á orkuframleiðslu með vatnsafli, jarðvarma og vindorku í sátt við náttúru og samfélag. Skipulagsákvæðanir um raforkuflutningsmannvirki geri kleift að tryggja örugga afhendingu raforku, um leið og tekið er tillit til áhrifa á náttúru og landslag. Við skipulagsákvæðanir um nýja orkuvinnslukosti og lagningu raflína verði lagt mat á umhverfisáhrif, þar á meðal sjónræn áhrif, og leitast við að velja þann kost sem valdi minnstum neikvæðum umhverfisáhrifum.
	ÖSL	Framleiðsla og dreifing raforku mæti þörfum atvinnulífs og almennings alls staðar á landinu hvað varðar flutningsgetu og afhendingaröryggi. (Þingsályktun um stefnumótandi byggðaaætlun fyrir árin 2014–2017).
	SSK	U37 Fyrirtækjum, íbúum og ferðamönnum sé tryggður góður aðgangur að heitu vatni. U37.1 Halda áfram rannsóknum á jarðvarma á svæðinu og kostum á nýtingu hans. U38 Örugg dreifing raforku sé tryggð um allt Snæfellsnes. U38.1 Leita leiða til að auka raforkuöryggi og lækka orkukostnaðinn á svæðinu.

	U38.2 Vinna að því að allar raflínur verði lagðar í jörðu.
Mats-spurningar	Gefur tillagan kost á að nýta orkulindir í dreifbýli með sjálfbærni og umhverfisvernd að leiðarljósi?
	Stuðlar tillagan að öruggri afhendingu raforku með því að gefa kost á uppbyggingu flutningsmannvirkja, um leið og tekið er tillit til áhrifa á náttúru og landslag? Miðar tillagan að því að allar raflínur verði lagðar í jörðu?

Heilsa og öryggi		
Undirþættir: Heilsufar íbúa, náttúruvá, umferðaröryggi, slysaætta, matvælaöryggi		
Viðmið	LSK	2.8 Skipulag með tilliti til náttúruvá og loftslagsbreytinga: Skipulag landnotkunar stuðli að öryggi almennings gagnvart náttúruvá og loftslagsbreytingum. 2.8.1 Skipulagsgerð sveitarfélaga með tilliti til náttúruvá og loftslagsbreytinga: Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði tekið tillit til þeirrar hættu sem stafar af náttúruvá, svo sem snjóflóðum, skriðuföllum, vatnsflóðum, eldgosum, jökulhlaupum og jarðskjálftum. Sérstaklega verði hugað að hættu sem fylgir gróðureldum og hugað að flóttaleiðum og brunavörnum í frístundabyggð og á skógræktarsvæðum. Einnig verði, eftir því sem við á, tekið tillit til loftslagsbreytinga, svo sem þar sem þær leiða til breytinga á rennsli eða farvegum jökuláa, flóðahættu eða sandfoks. 3.3.2 Heilnæmt umhverfi: Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði stuðlað að heilnæmi umhverfis með viðeigandi ráðstöfunum varðandi vatnsvernd, vatnsveitu, fráveitu, úrgangsmeðhöndlun, hljóðvist og loftgæði. Sérstaklega verði hugað að umhverfisvænum lausnum þar sem það á við, svo sem varðandi möguleika til flokkunar og endurvinnslu, sjálfbærar ofanvatnslausnir og aukna nýtni við auðlindanotkun. 3.7 Náttúruvá og loftslagsbreytingar: Við skipulag byggðar verði tekið tillit til náttúruvá og loftslagsbreytinga. 3.7.1 Skipulag með tilliti til náttúruvá og umhverfisbreytinga: Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði hugað að því hvernig megi með skipulagsaðgerðum draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. Jafnframt verði tekið tillit til áhrifa loftslagsbreytinga, svo sem vegna hækkunar sjávarborðs, og náttúruvá, svo sem snjóflóða, skriðufalla, vatnsflóða, eldgosa, jökulhlaupa og jarðskjálfta, með það að markmiði að varna slysum á fólki og tjóni á mannvirkjum. Upplýsingar Veðurstofu Íslands um náttúruvá og loftslagsbreytingar verði lagðar til grundvallar skipulagsákvörðunum.
	ÖSL	Áætlunin setur fram áherslur sem stuðla eiga að markmiðum um greiðar, hagkvæmar, umhverfislega sjálfbærar og öruggar samgöngur. (Samgönguáætlun 2011-2022, þingsályktun).
	SSK	U6 Aðgengi að leik- og grunnskólum sé gott og umhverfi þeirra sé vandað og til fyrirmyndar. U6.1 Tryggja öruggar aksturs-, hjóla- og gönguleiðir að skólum og að skólaakstur sé í boði þar sem þess er þörf.
Mats-spurningar		Tekur tillagan tillit til þeirrar hættu sem stafar af náttúruvá, svo sem snjóflóðum, skriðuföllum, vatnsflóðum, eldgosum, jökulhlaupum, jarðskjálftum og gróðureldum? Tekur tillagan tillit til loftslagsbreytinga, svo sem þar sem þær leiða til breytinga á rennsli eða farvegum jökuláa, flóðahættu eða sandfoks?
		Stuðlar tillagan að heilnæmi umhverfis með viðeigandi ráðstöfunum varðandi vatnsvernd, vatnsveitu, fráveitu, úrgangsmeðhöndlun, hljóðvist og loftgæði?
		Tryggir tillagan að umferðaröryggi, þ.m.t. örugum aksturs-, hjóla- og gönguleiðum til og frá skólum?

Náttúruminjar		
Undirþættir: Friðlýst svæði, svæði í Náttúruverndaráætlun, svæði háð náttúruverndarlögum, önnur svæði á náttúruminjakrá, hverfisverndarsvæði, aðrar náttúruminjar		
Viðmið	AES	Skylda aðildarríkis til að skilgreina, vernda, varðveita, kynna og miðla til komandi kynslóða menningar- og náttúruarfleifð sem hefur sérstakt alþjóðlegt gildi og er á yfirráðasvæði þess. (Samningur um verndun menningar- og náttúruarfleifðar heimsins, C 42/1995).
	ÖSL	Markmið og ákvæði laga um náttúruvernd.
	SSK	U10 Jarðfræðilega merkileg svæði og fallegar jarðminjar séu verndaðar. U10.1 Vinna að því að hluti Snæfellsness eða allt svæðið fái viðurkenningu Samtaka jarðvanga í Evrópu (European Geoparks Network) sem jarðvangur. U10.2 Afmarka í aðalskipulagi merkileg og viðkvæm svæði m.t.t. jarðfræði og setja skilmála um landnotkun, mannvirkjagerð og umgengni, sem miða að því að viðhalda sérkennum þeirra, t.d. með því að beita hverfisverndun eða friðun eftir því sem við á. Dæmi um slík svæði eru: Berserkjahraun, setlögin í Búlandshöfða, Hraunsfjörður, Gerðuberg og Drápuhlíð. U10.3 Marka stefnu um skógrækt í aðalskipulagi sem tekur tillit til merkra jarðminja. Ekki verði plantað í hraun og ekki umhverfis Snæfellsjökul. Mörk slíkra svæða verði dregin í aðalskipulagi sveitarfélaganna. Sjá einnig markmið U12 um að uppbygging og landnýting í sveitum taki tillit til landslagseinkenna.
Mats-spurningar		Stuðlar tillagan að verndun náttúruarfleifðar sem hefur sérstakt alþjóðlegt gildi?
		Stuðlar tillagan að verndun svæða á náttúruminjakrá og annarra svæða sem falla undir lög um náttúruvernd?
		Stuðlar tillagan að verndun jarðfræðilega merkilegra svæða og jarðminja og kemur hún í veg fyrir að trjám verði plantað í hraun?

Menningarminjar		
Undirþættir: Friðlýstar og aðrar fornleifar, friðuð hús, minjar sem njóta hverfisverndar, önnur menningarverðmæti		
Viðmið	AES	Skylda aðildarríkis til að skilgreina, vernda, varðveita, kynna og miðla til komandi kynslóða menningar- og náttúruarfleifð sem hefur sérstakt alþjóðlegt gildi og er á yfirráðasvæði þess. (Samningur um verndun menningar- og náttúruarfleifðar heimsins, C 42/1995).
	LSK	2.2 Umhverfis- og menningargæði: Skipulag landnotkunar stuðli að heilnæmu umhverfi og verndun og varðveislu sérstæðrar náttúru og menningar og sögu sem felst m.a. í byggingararfi og landslagi.
	ÖSL	Markmið og ákvæði laga um menningarminjar.
	SSK	U5 Menningararfur Snæfellinga sé sýnilegur og aðgengilegur sem víðast. U5.1 Ljúka við fornleifaskráningu á öllu svæðinu, meta verndargildi fornleifa, annarra menningarminja og minjaheilda og marka stefnu í aðalskipulagi um verndun og nýtingu á grunni þess. U5.2 Gera yfirlit yfir fornleifa-/minjastaði og minjaheildir sem liggja undir skemmdum og gera áætlun um viðhald þeirra. U5.3 Merkja áhugaverða minjastaði í góðum tengslum við vegi eða göngu- og hjólaleiðir og kynna og móta sem áfangastaði. U5.4 Standa vörð um gömul hús sem bera vitni um byggðasögu svæðisins.
Mats-spurningar		Stuðlar tillagan að verndun menningararfleifðar sem hefur sérstakt alþjóðlegt gildi?
		Stuðlar tillagan að verndun minja sem falla undir lög um menningarminjar? Stuðlar tillagan að því að menningararfur Snæfellinga sé sýnilegur og aðgengilegur sem víðast?

	Stuðlar tillagan að verndun byggingararfs? Stuðlar tillagan að verndun gamalla húsa sem bera vitni um byggðasögu svæðisins?
--	---

Landslag - náttúrulegt og menningarlegt		
Undirþættir: Víðerni, ósnortið/náttúrulegt yfirbragð, fjölbreytileiki landslags, andstæður í landslagi, sérstaða/fágæti		
Viðmið	AES	Að veita landslagi ákveðinn sess í lögum og viðurkenna mikilvægi þess í umhverfi landsins. Að móta og framfylgja stefnu um landslag sem miðar að verndun, nýtingu og skipulagi þess. Að tryggja aðkomu almennings o.fl. að mótun stefnu um landslag. Að huga að landslagi við aðra stefnumótun, svo sem í stefnu um byggðaðróun, menningarmál, landbúnað, félagsmál og efnahagsmál.
	LSK	2.2 Umhverfis- og menningargæði: Skipulag landnotkunar stuðli að heilnæmu umhverfi og verndun og varðveislu sérstæðrar náttúru og menningar og sögu sem felst m.a. í byggingararfi og landslagi. 2.2.1 Byggð falli að landslagi og náttúru: Skipulagsáætlanir sveitarfélaga marki stefnu um gæði og yfirbragð byggðar og annarra mannvirkja í dreifbýli. Skipulagsákvæðanir um staðsetningu og hönnun nýrra mannvirkja í dreifbýli taki mið af byggingarhefðum, landslagi og staðháttum. Um leið verði gætt að hagkvæmni varðandi sam-göngur og veitur og að byggð gangi ekki að óþörfu á svæði sem eru verðmæt til landbúnaðar eða vegna náttúruverndar. Við skipulag frístundabyggðar verði almennt miðað að afmörkuðum en samfelldum frístundabyggðarsvæðum sem gefi notendum þeirra kost á góðum tækifærum til útiveru um leið og gætt er að því að frístundabyggðin skerði ekki mikilvæg eða viðkvæm svæði með tilliti til landbúnaðar eða náttúruverndar. Flokkun landbúnaðarlands, landslagsgreining og vistgerðaflokkun verði lögð til grundvallar skipulagsákvörðunum. 2.2.2 Náttúra, menningararfur og heilnæmt umhverfi: Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði leitast við að varðveita náttúru- og menningargæði sem hafa staðbundið, eða víðtækara, gildi út frá sögu, náttúrufari eða menningu. Það getur m.a. falist í stefnu um vistheimt og verndun og eflingu gróðurs og jarðvegs. Jafnframt verði gætt að álagi á vatn og vatnsvernd. Landslagsgreining og vistgerðaflokkun ásamt áætlunum um uppgræðslu lands og vatnaáætlun verði lagðar til grundvallar skipulagsákvörðunum. 3.3 Gæði hins byggða umhverfis: Skipulag byggðar og bæjahönnun stuðli að gæðum í hinu byggða umhverfi og að yfirbragð og mælikvarði nýrrar byggðar falli að bæjarmynd viðkomandi staðar og sögulegri byggð. Jafnframt verði stuðlað að heilnæmu umhverfi sem veiti góð skilyrði til búsetu og möguleika til fjölbreyttrar útiveru.
	SSK	U1.2 Fegra götur og önnur almenningsrými í þéttbýli og byggja upp aðlaðandi útivistarsvæði og net göngu- og hjólaleiða í þéttbýli og dreifbýli. U12 Uppbygging og landnýting í sveitum taki tillit til landslagseinkenna Snæfellsness. U12.1 Nýta og útfæra nánar greiningu sem var unnin vegna svæðisskipulagsvinnunnar til að afmarka merkileg og viðkvæm svæði í aðalskipulagi. Setja skilmála um landnotkun, mannvirkjagerð og umgengni, sem miða að því að viðhalda sérkennum þessara svæða. U12.2 Marka stefnu um skógrækt í aðalskipulagi, í samvinnu við Vesturlandsskóga, skógræktarfélag, náttúruverndarstofnanir, landeigendur og almenning. Stefnan taki tillit til landslagseinkenna, sérstæðra kennileita, merkilegra jarðmyndana, verðmætra vistkerfa og búsvæða, s.s. votlendis og svæða sem njóta verndar skv. 37. gr. laga um náttúruvernd, fjarlægðar frá ám og vötnum, svæða sem henta vel til tún- eða kornræktar, nærliggjandi landnotkunar, fornleifa og annarra búsetuminja. U12.4 Bæta landgæði og ásýnd lands með uppgræðslu rofsvæða og lítt eða ógróins lands, einnig með frágangi á fullnýttum efnistökusvæðum og gömlum urðunarstöðum. U13 Mótun umhverfis og mannvirkjagerð sé vönduð og taki mið af og styrki sérkenni og staðaranda Snæfellsness. Umgengni sé snyrtileg.

	U13.1 Marka stefnu í aðalskipulagi og móta deiliskipulag og skilmála sem virða verðmætt búsetulandslag, merk mannvirki, fornleifar og aðrar markverðar menningarminjar. U13.2 Leitast við að á Snæfellsnesi falli hæð bygginga vel að umhverfi sínu. U13.3 Leggja áherslu á fallett heildaryfirbragð bygginga á bújörðum og svæðum fyrir frístundabyggð. Byggingar falli vel að að landslagi og búsetuminjar verði virtar. U13.4 Marka stefnu um útlit, efni, stærð og staðsetningu skilta og annarra merkinga fyrir áfangastaði og ferðaleiðir á svæðinu. Stefnan taki tillit til viðeigandi laga og reglugerða um auglýsingar meðfram vegum og annarsstaðar utan þéttbýlis. U13.7 Hvetja íbúa til að hugsa vel um eignir sínar, lóðir og jarðir og ganga vel um.
Mats-spurningar	Stuðlar tillagan að vandaðri mótun umhverfis og mannvirkjagerðar sem tekur mið af landslagi og staðháttum og styrkir sérkenni og staðaranda Snæfellsness? Stuðlar tillagan að fallegu heildaryfirbragði bygginga á bújörðum og svæðum fyrir frístundabyggð? Stuðlar tillagan að því að hæð bygginga falli vel að umhverfi sínu? Miðar tillagan að afmörkuðum en samfelldum frístundabyggðarsvæðum sem gefa notendum þeirra kost á góðum tækifærum til útiveru um leið og gætt er að því að frístundabyggðin skerði ekki mikilvæg eða viðkvæm svæði með tilliti til landbúnaðar eða náttúruverndar? Stuðlar tillagan að bættum landgæðum og ásýnd lands með uppgræðslu rofsvæða og lítt eða ógróins lands og með frágangi á fullnýttum efnistökusvæðum og gömlum urðunarstöðum?

Hagrænir og félagslegir þættir	
Undirþættir: Atvinnulíf, íbúapróun, þjónusta, samgöngur, fjarksípti, menntun	
Viðmið	LSK 2.1 Sjálfbær byggð í dreifbýli: Skipulag landnotkunar styðji við búsetu og samfélag í dreifbýli með langtímasýn um ráðstöfun lands til nýtingar og verndar og samþættri stefnu um byggðapróun í þéttbýli og dreifbýli. 2.1.1 Sjálfbær byggð í skipulagsáætlunum: Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði miðað að því að styðja og styrkja samfélag viðkomandi byggðarlags með því að beina vexti að þeim kjörnum sem fyrir eru. Í dreifbýli tengist fjölgun íbúða fremur búrekstri eða annarri staðbundinni landnýtingu eða atvinnustarfsemi. 2.3 Sjálfbær nýting landbúnaðarlands: Skipulag landnotkunar stuðli að möguleikum á fjölbreyttri og hagkvæmri nýtingu landbúnaðarlands í sátt við umhverfið. 2.3.1 Skipulag landbúnaðarlands: Í aðalskipulagi byggist skipulagsákvæðanir um ráðstöfun lands í dreifbýli til landbúnaðar og annarrar nýtingar á flokkun landbúnaðarlands. Landi sem hentar vel til ræktunar verði almennt ekki ráðstafað til annarra nota með óafturkræfum hætti. Val á svæðum til skógræktar og stefna um þau taki mið af því að skógrækt falli vel að landi og að eftir því sem við á séu samþætt sjónarmið skógræktar, annars landbúnaðar og útivistar. Flokkun landbúnaðarlands, landslagsgreining og vistgerðaflokkun verði lögð til grundvallar skipulagsákvörðunum um landbúnaðarland. 2.4 Ferðapjónusta í sátt við náttúru og umhverfi: Skipulag landnotkunar stuðli að eflingu ferðapjónustu í dreifbýli um leið og gætt verði að því að varðveita þau gæði sem eru undirstaða ferðapjónustu. 2.4.1 Ferðapjónusta á grunni sérstöðu og umhverfisgæða: Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði leitast við að greina sérstöðu, styrkleika og staðaranda viðkomandi svæðis með tilliti til tækifæra í ferðapjónustu. Skipulagsákvæðanir um ferðapjónustu taki mið af náttúruverndarsjónarmiðum og kortlagningu á auðlindum ferðapjónustunnar og miði jafnframt að því að ferðapjónustuuppbygging nýtist jafnt íbúum á svæðinu og ferðamönnum. 2.6 Sjálfbærar samgöngur: Skipulag landnotkunar feli í sér samþætta stefnu um byggðapróun í

	þéttbýli og dreifbýli með áherslu á greiðar, öruggar og vistvænar samgöngur og fjölbreyttan ferðamáta. 2.6.1 Samgöngur innan vinnusóknarsvæða: Skipulagsgerð sveitarfélaga stuðli að greiðum samgöngum innan skilgreindra vinnusóknar- og þjónustusvæða meginkjarna, með styrkingu byggðar að leiðarljósi. 2.6.2 Ferðamannaleiðir: Sveitarfélög nýti skipulagsgerð til þess að skilgreina meginleiðir ferðamanna, gangandi, riðandi og hjólandi. 2.6.3 Skipulag annarra vega en þjóðvega í náttúru Íslands: Sveitarfélög geri grein fyrir og marki stefnu um aðra vegi en þjóðvegi í aðalskipulagi í samræmi við lög um náttúruvernd. 2.7 Tryggja fjarskipti í sátt við umhverfið: Skipulag gefi kost á uppbyggingu fjarskiptamannvirkja til að tryggja örugg fjarskipti, um leið og gætt verði að áhrifum á náttúru og landslag. 2.7.1 Fjarskipti í skipulagsáætlunum: Skipulagsákvæðanir um fjarskiptamannvirki geri kleift að byggja upp traust fjarskiptakerfi en taki jafnframt tillit til áhrifa á náttúru og landslag. 3.2.2 Hagkvæm uppbygging [þéttbýlisstaða]: Í skipulagsáætlunum sveitarfélaga verði mörkuð stefna um uppbyggingu íbúðar- og atvinnuhúsnæðis sem taki mið af fyrirsjáanlegum þörfum samfélagsins og lýðfræðilegum breytingum til framtíðar. Stuðlað verði að fjölbreyttum húsnæðiskostum, svo sem hvað varðar húsagerðir og stærðir. Tryggt verði fjölbreytt og sveigjanlegt húsnæði sem stuðli að félagslegri fjölbreytni og í því samhengi verði hugað sérstaklega að framboði á húsnæði fyrir alla tekjuhópa. 3.4 Samkeppnishæf samfélög og atvinnulíf: Skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að samkeppnishæfni og eflingu samfélags og atvinnulífs. 3.4.1 Öflugir innviðir: Skipulagsgerð sveitarfélaga stuðli að uppbyggingu atvinnulífs til framtíðar, með áherslu á gæði í hinu byggða umhverfi og öflugum innviðum. Sérstaklega verði hugað að fjölbreytni atvinnulífs með tilliti til þols gagnvart samfélags- og umhverfisbreytingum. Skipulagsákvæðanir um raforkuflutningsmannvirki geri kleift að tryggja örugga afhendingu raforku, um leið og tekið er tillit til áhrifa á landslag og aðra landnotkun. 3.5 Sjálfbærar samgöngur: Skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér samþætta stefnu um byggð og samgöngur með áherslu á greiðar, öruggar og vistvænar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta. 3.5.1 Samgöngur innan vinnusóknarsvæða: Skipulagsgerð sveitarfélaga stuðli að greiðum samgöngum innan skilgreindra vinnusóknar- og þjónustusvæða, með styrkingu byggðar að leiðarljósi. Við skipulag byggðar og samgangna verði miðað við að sem flestir íbúar komist til næsta meginkjarna á innan við einni klukkustund. Skipulag feli einnig í sér stefnu um almennings-samgöngur. Jafnframt verði mótuð stefna um tengingar milli helstu meginkjarna í samræmi við samgönguáætlun. 3.5.2 Samgöngur í þéttbýli: Sveitarfélög marki í skipulagi samþætta stefnu um byggð og samgöngur. Áhersla verði lögð á göngu- og hjólavænt umhverfi og að tvinna saman almennings-samgöngur og byggðaskipulag. Gatnaskipulag og gatnahönnun miði að því að skapa bæjarrými og umferðarrými fyrir akandi, hjólandi og gangandi vegfarendur.
ÖSL	Stuðlað verði að fjölbreyttu atvinnulífi og nýsköpun um allt land í samræmi við Atvinnustefnu fyrir Ísland. Vegfarendur komist leiðar sinnar innan og milli atvinnu- og þjónustusvæða á ódýran, fljótlegan og öruggan hátt. (Þingsályktun um stefnumótandi byggðaáætlun fyrir árin 2014–2017).
SSK	U1.3 Marka í aðalskipulagi, stefnu um byggð í sveitum sem tekur mið af möguleikum til fjölbreytts atvinnulífs þar, s.s. búskapar, ferðaþjónustu, skógræktar, grænmetisræktunar, smáðnaðar, matvælaframleiðslu, handverks og fjarvinnslu. U3 Landbúnaður, ferðaþjónusta og útivist sé ráðandi landnýting í dreifbýli. U3.1 Viðhalda ræktuðu landi og landi sem hentar vel til ræktunar og beitar, en gera jafnframt ráð fyrir möguleika á frekari framþróun og nýsköpun á býlum, t.d. framleiðslu úr auðlindum svæðisins eða út frá sérkennum þess. Sem dæmi um auðlindir má nefna ber, jurtir, ölkelduvatn og þörungar. U3.2 Skilgreina í aðalskipulagi, vegakerfi, göngu- og reiðleiðir og áningarstaði, á grunni greiningar og

	stefnu þessa svæðisskipulags. U3.3 Skilgreina í aðalskipulagi, lykilþjónustustaði í dreifbýli, á grunni greiningar og stefnu þessa svæðisskipulags. Þangað verði beint stærri ferðaþjónustueiningum og samfélagsþjónustu fyrir dreifbýli. U14 Matvælaframleiðsla fari fram í beinum og nánum tengslum við náttúruna og með sjálfbæra nýtingu auðlinda að leiðarljósi. Leiðir að markmiði U14.1 Móta stefnu í umhverfis- og skipulagsmálum (aðalskipulagi) sem styður við hlutverk svæðisins sem matvælaframleiðslusvæðis, m.a. með því að gera ráð fyrir að önnur atvinnustarfsemi falli vel að þessu hlutverki og hafi ekki andstæða hagsmuni. U14.2 Tryggja nægt framboð af lóðum, á svæðum sem henta vel undir matvælaframleiðslu. U14.3 Hafa í hávegum snyrtimennsku og góða umgengni á lóðum og opnum svæðum. U14.4 Leitast við að hafa til reiðu svæði þar sem almenningi býðst að rækta eigin matjurtir. U15 Hráefni við strandlengjuna verði nýtt með sjálfbærum hætti. U15.1 Kortleggja strandsvæði m.t.t. verndargildis og nýtingarmöguleika í matvælavinnslu. U16 Verðmætt landbúnaðarland til ræktunar og matvælaframleiðslu varðveitist. U16.1 Kortleggja land m.t.t. möguleika til ýmiss konar ræktunar (þ.m.t. vínraekt, bygg og annað korn) og skipuleggja dreifbýli á grunni þess þannig að lönd sem henta til matvælaframleiðslu séu ekki tekin undir byggð eða annars konar not. U16.2 Kortleggja hlunnindi og marka stefnu um nýtingu með sjálfbærum hætti. U22 Staðarandi Snæfellsness styrkist við umhverfismótun og mannvirkjagerð, en hann einkennist af fjölbreytileika og andstæðum í landslagi og byggð og sterkum tengslum við sjóinn og söguna, allt frá landnámi. Sjá nánar kaflann GRUNNUR – Staðarandi Snæfellsness. U22.1 Nýta og útfæra nánar greiningu þessa svæðisskipulags á náttúru, menningu og sögu, staðaranda og „karaktersvæðum“ Snæfellsness, við aðal- og deiliskipulagsgerð. U22.2 Gera grein fyrir, í deiliskipulagi og framkvæmda- og byggingarleyfisumsóknum, hvernig tekið er tillit til staðarandans. U22.3 Sjá einnig markmið og leiðir um landslag sveita og bæja í kafla um LANDSLAG. U23 Ávinningur samfélagsins af ferðalögum um svæðið dreifist sem víðast og komið sé í veg fyrir ofálag á einstaka staði. U23.1 Stuðla að dreifingu ferðamanna sem víðast með því að skipuleggja og kynna ferðaleiðir (göngu-, reið- og hjólaeiðir) og móta áfangastaði um allt svæðið. U23.4 Nýta umhverfismat við aðal- og deiliskipulagsgerð til að koma í veg fyrir álag á viðkvæm svæði og neikvæð áhrif. U23.5 Hafa gott samráð við íbúa um stefnumótun og skipulag og nýta aðal- og deiliskipulagsferlið til að samræma landnotkun og starfsemi og koma í veg fyrir hagsmunaárekstra. U24 Uppbygging ferðaleiða og áfangastaða sé markviss út frá lykilmum í ferðamennsku. Þau þemu eru skilgreind í þessari áætlun, á grunni greiningar á svæðinu, samráðs við vinnuhópa og samhengi við þemu sem þegar er vísir að, ýmist á Vesturlandi sem heild eða á Snæfellsnesi sérstaklega. U24.1 Skilgreina ferðaleiðir, í samvinnu við landeigendur, ferðafélög og aðra hagsmunaaðila, fyrir mismunandi fararmáta (gangandi, hjólandi, ríðandi, akandi, siglandi) fyrir hvert lykilmu (sjá þemu undir markmið A27) og festa í aðal- og deiliskipulagi og/eða kynna á SNÆFELLSNESVEFNUM, eftir því sem við á út frá eðli og umfangi leiðar og hvort um stíg eða veg er að ræða eða einungis merкта leið. Móta stefnuna á grunni heildarúttektar á ferðaleiðum (göngu-, hjóla- og reiðleiðum) sem birtar hafa verið á hinum ýmsum kortum og vefsíðum. Ákveða hvaða leiðir eða hlutar leiða kalla á stígagerð eða aðrar framkvæmdir. U24.2 Skilgreina legu hjólastígs umhverfis Snæfellsnes, festa hann í aðalskipulagi hvers sveitarfélags
--	---

	og gera áætlun um gerð hans og kynningu. Sjá í samhengi við stefnu um GRUNNGERÐ – Stíga. U24.3 Skilgreina gönguleið umhverfis Snæ- fellsnæs með áningarstöðum og merktum leiðum niður að sjó á völdum stöðum. Þannig sé unnt að ganga allan hringinn í nokkrum áföngum. Festa leiðina í aðalskipulagi hvers sveitarfélags og gera áætlun um að gera hana greiðfæra, stíka og kynna. Sjá í samhengi við stefnu um GRUNNGERÐ – Stíga. U24.4 Skilgreina reiðleið umhverfis Snæfellsnes í aðalskipulagi í samvinnu við hagsmunaaðila og kynna hana eftir því sem við á. U24.5 Setja reglur um umferð hjólríðamanna um reiðleiðir. U24.6 Endurhlaða og lagfæra vörður í samvinnu við minjavörð. U25 Vegir, stígar og nettengingar svæðisins þróast í samræmi við þarfir íbúa og fjölgun ferðamanna. U25.1 Bæta vegakerfið og stígakerfið. Sjá markmið og leiðir í kafla um GRUNNGERÐ og markmið um ferðaleiðir, hér í þessum kafla um FERÐALAG. U27 Hreinlætisaðstaða sé fullnægjandi. U27.1 Greina hvar vantar hreinlætisaðstöðu í grennd við ferðamannastaði og vinna að því að leysa það mál. U28 Góð aðstaða fyrir tjöld, fellihýsi, húsbíla og sambærilega gistimáta sé í boði á lykilstöðum á sunnan- og norðanverðu Snæfellsnesi og í austur- og vesturenda þess. U28.1 Gera úttekt á þeim svæðum sem fyrir eru og athuga hvernig hægt sé að efla þau og styrkja og hvar mætti staðsetja ný. Festa staðina í aðalskipulagi hvers sveitarfélags. U29 Meginhringleiðin umhverfis Snæfellsnes og þverun þess um Vatnaleið og Fróðárheiði, sé örugg og greiðfær allan ársins hring. U29.1 Tryggja góðan veg hringinn í kringum Snæfellsnes; um Snæfellsnesveg (nr. 54) að sunnanverðu, síðan um Útnesveg fyrir Jökul (nr. 574) og aftur Snæfellsnesveg að norðanverðu (nr. 54). U29.2 Viðhalda Vatnaleiðinni vel sem aðal- þverun á milli norðan- og sunnanverðs Snæfellsness. U29.4 Tryggja góðan snjómokstur og hálfuvarnir. U30 Tengingar inn á svæðið séu greiðfærar. U31 Tilteknum vegum sé viðhaldið sem ferðamannavegum og þeir útfærðir og kynntir sem slíkir. U31.1 Skilgreina ferðamannavegi í aðalskipulagi og útfæra þá í samvinnu við Vegagerðina og í samráði við hagsmunaaðila. Skilgreina þá sem malarvegi með hægri umferð, útskotum, bílastæðum og áningarstöðum, til að auðvelt sé að staldra við, upplifa og njóta. Hugað verði að mögulegri umferð hjólríðamanna. U33 Höfnum og hafnarsvæðum sé vel við haldið. Við skipulag þeirra sé bæði hugað að hagsmunum hefðbundins sjávarútvegs og að hafnsækinni/ sjávarfengdri tómstundaiðkun og ferðaþjónustu. U33.2 Deiliskipuleggja hafnarsvæðin út frá hlutverki þeirra og þannig að hefðbundinni starfsemi sé tryggt öruggt rými fyrir sín umsvif og leiðir fyrir almenna umferð séu skýrt afmarkaðar. U33.3 Hafnarsvæðum sé vel haldið við og snyrtimennsku gætt. U33.4 Þróa móttöku skemmtiferðaskipa áfram í Grundarfirði. U34 Mögulegt sé að lenda minni flugvélum og þýrlum á Snæfellsnesi. U34.1 Loka ekki möguleikum á að nýta flugbrautir við Rif og Grundarfjörð. U35 Fjarskiptakerfi séu mjög góð; nettengingar og sjónvarps- og útvarpssendingar. U35.1 Tryggja öflugt og öruggt netsamband um allt Snæfellsnes. Vinna sérstaklega að bættu netkerfi í dreifbýli. U39 Flokkun úrgangs og endurnýting aukist. U39.2 Auka jarðgerð á lífrænum úrgangi.
--	---

		U39.3 Vinna að bættu skipulagi söfnunar og flokkunar og aukinni úrvinnslu og endurnýtingu.
Mats- spurningar		Styður tillagan og styrkir samfélag með því að beina vexti að þeim kjörnum sem fyrir eru?
		Tekur tillagan mið af fyrirsjáanlegum húsnaðisþörfum samfélagsins og lýðfræðilegum breytingum til framtíðar? Stuðlar tillagan að fjölbreyttum húsnaðiskostum, svo sem hvað varðar húsagerðir og stærðir fyrir alla þjóðfélagshópa?
		Stuðlar tillagan að möguleikum á fjölbreyttri og hagkvæmri nýtingu landbúnaðarlands í sátt við umhverfið? Stuðlar tillagan að nýtingu hlunninda með sjálfbærum hætti? Stuðlar tillagan að því að land sem hentar vel til ræktunar verði almennt ekki ráðstafað til annarra nota með óafturkræfum hætti?
		Styður tillagan við hlutverk Snæfellsness sem matvælaframleiðslusvæðis? Tryggir tillagan nægt framboð af lóðum, á svæðum sem henta vel undir matvælaframleiðslu? Veitir tillagan möguleika á svæðum þar sem almenningi býðst að rækta eigin matjurtir?
		Stuðlar tillagan að eflingu ferðaþjónustu í dreifbýli um leið og gætt er að því að varðveita þau gæði sem eru undirstaða ferðaþjónustu? Stuðlar tillagan að því að ávinningur samfélagsins af ferðalögum um Snæfellsnes dreifist sem víðast og komið sé í veg fyrir ofálag á einstaka staði?
		Stuðlar tillagan að greiðum, öruggum og vistvænum samgöngum og fjölbreyttum ferðamátum?
		Stuðlar tillagan að tryggjum fjarskiptum í sátt við náttúru og landslag?

Útivist og íþróttir		
Aðgengi og möguleikar til útivistar		
Viðmið	LSK	3.3 Gæði hins byggða umhverfis: Stuðlað verði að heilnæmu umhverfi sem veiti góð skilyrði til búsetu og möguleika til fjölbreyttrar útiveru. 3.3.1 ... Einnig verði sérstaklega hugað að almenningssýnum og útivistarsvæðum með það að markmiði að hvetja til útiveru og hreyfingar, matjurtaræktunar og náttúruupplifunar og varðveita verðmæt náttúrusvæði.
	SSK	U7 Góð aðstaða sé til iðkunar margvíslegra íþróttar. U7.2 Þróa möguleika til að stunda sjóþróð á völdum stöðum. U8 Möguleikar til almennrar útivistar; hreyfingar, slökunar og endurnæringar, séu fjölbreyttir. U8.1 Fjölga útivistarstígum í nágrenni þéttbýlis og koma upp áningarstöðum á þeim. U8.2 Skilgreina og merkja megingöngu- og hjólaleiðir utan þéttbýlis og koma upp lykiláningarstöðum á þeim.
Mats- spurningar		Stuðlar tillagan að heilnæmu umhverfi sem veitir möguleika til fjölbreyttrar útiveru?
		Stuðlar tillagan að góðri aðstöðu til iðkunar margvíslegra íþróttar?
		Stuðlar tillagan að því að skólalóðir verði vel úr garði gerðar fyrir leik og útiveru og að hönnun þeirra og umhverfismótun verði tengd við sögu og sérkenni Snæfellsness?

Byggðarmynstur		
Einkenni byggðar, s.s. þéttleiki og yfirbragð, tengsl við þjónustu og opin svæði		
Viðmið	LSK	3.1 Heildstætt búsetumynstur og jafnvægi í byggðapróun: Skipulag byggðar og þróun þéttbýlis stuðli að samkeppnishæfni og þoli samfélags í einstökum landshlutum og á landinu í heild. 3.2 Sjálfbært skipulag þéttbýlis: Skipulag byggðar stuðli að sjálfbærri þróun þéttbýlisstaða með þéttir,

		samfelldri byggð, endurskipulagningu vannýttra svæða og eflingu nærsamfélags. Uppbygging íbúðar- og atvinnuhúsnæðis verði í samræmi við þarfir samfélagsins á hverjum tíma og til framtíðar. 3.2.1 Vöxtur þéttbýlisstaða: Sveitarfélög skilgreini í aðalskipulagi vaxtarmörk þéttbýlisstaða með það fyrir augum að efla viðkomandi þéttbýlisstað og standa vörð um verðmæt náttúrusvæði og landbúnaðarland. Skýr skil verði milli þéttbýlis og dreifbýlis. Almennt verði haft að leiðarljósi að þetta byggð og blanda atvinnustarfsemi, verslun og þjónustu, og tengja við íbúðarbyggð í þágu sjálfbærni daglegs lífs og aukinna lífsgæða.
	SSK	U1. Byggð í þéttbýli og dreifbýli þjóni íbúum sem best um leið og hún er áhugaverð fyrir ferðamenn. U1.1 Móta þetta og lágreista byggð í þéttbýli sem tekur mið af landslagi, fyllir í eyður í götulínum og nýtir vel gatna- og lagnakerfi sem fyrir eru.
Mats-spurningar		Stuðlar tillagan að sjálfbærri þróun þéttbýlisstaða með þétttri, samfelldri byggð, endurskipulagningu vannýttra svæða og eflingu nærsamfélags? Stuðlar tillagan að því að þetta byggð og blanda atvinnustarfsemi, verslun og þjónustu, og tengja við íbúðarbyggð í þágu sjálfbærni daglegs lífs og aukinna lífsgæða?
		Skilgreinir tillagan vaxtarmörk þéttbýlis með það fyrir augum að efla það og standa vörð um verðmæt náttúrusvæði og landbúnaðarland?